

Vysoká škola technická a ekonomická
v Českých Budějovicích

Bakalářská práce

Iveta Švamberková

2016

Vysoká škola technická a ekonomická

Ústav podnikové strategie

Analýza daňových úniků u nepřímých daní v České republice

Autor bakalářské práce: Iveta Švamberková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marta Hortová

České Budějovice, duben 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím uvedených zdrojů.

V Českých Budějovicích 21. 4. 2016

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Ing. Martě Hortové za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Abstrakt

Obsah bakalářské práce se zaměřuje na analýzu daňových úniků v České republice. První část bakalářské práce se zabývá základními pojmy, které souvisejí s daňovou problematikou. Druhá část analyzuje daňové úniky u daně z přidané hodnoty a jednotlivých spotřebních daní. Dále jsou představeny prostředky používané v boji s daňovými úniky, vyčísleny škody způsobené daňovými podvody ve sledovaném období a zhodnoceny jejich dopady na veřejné rozpočty.

Klíčová slova

Daň, daňový systém, daňový únik, daň z přidané hodnoty, spotřební daň, daňové trestné činy

Abstract

The content of the bachelor thesis focuses on the analysis of tax evasion in the Czech Republic. The first part of the thesis deals with basic terms related to tax issues. The second part analyzes tax evasion in VAT (Value Added Tax) and individual excise taxes. Subsequently are introduced methods used in the fight against tax evasion, quantified the damage caused by tax fraud in the reporting period and evaluated their impact on public budgets.

Key Words

Tax, system of taxation, tax evasion, value added tax, excise tax, tax resistance

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce.....	2
3	Teoreticko-metodologická část	3
3.1	Literární rešerše.....	3
3.2	Úvod do problému.....	3
3.2.1	Charakteristika daně	3
3.2.2	Daňový subjekt	3
3.2.3	Předmět daně.....	4
3.2.4	Daňový základ	4
3.2.5	Daňová sazba	4
3.3	Daňový systém České republiky	4
3.3.1	Přímé daně	5
3.3.2	Daně nepřímé	6
3.4	Správa daní v České republice	9
3.5	Daňový únik	9
3.5.1	Problematika daňových úniků v České republice.....	10
3.5.2	Daňové ráje	11
3.5.3	Nástroje měření daňových úniků	12
3.6	Státní rozpočet.....	14
3.6.1	Příjmy státního rozpočtu	14
3.7	Výzkumný problém.....	16
3.8	Metodika práce	16
4	Aplikační část a diskuse výsledků	18
4.1	Daňové úniky týkající se nepřímých daní	18
4.1.1	Daň z přidané hodnoty	18

4.1.2	Spotřební daň	20
4.2	Prostředky používané v boji proti daňovým únikům	27
4.2.1	Daňové přiznání	27
4.2.2	Kontrolní hlášení.....	27
4.2.3	Souhrnné hlášení.....	28
4.2.4	Daňová kontrola.....	28
4.2.5	Daňová kobra.....	29
4.2.6	Útvar odhalování korupce a finanční kriminality	29
4.2.7	Centrální evidence účtů	29
4.2.8	Reverse charge – režim přenesení daňové povinnosti	30
4.2.9	System QRM.....	30
4.2.10	Mezinárodní spolupráce.....	31
4.3	Daňové podvody v letech 2011 – 2015.....	32
4.3.1	Vývoj daňových podvodů v letech 2011 - 2015	33
4.3.2	Krácení daně	36
4.3.3	Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží	38
4.3.4	Neodvedení daně.....	41
4.3.5	Shrnutí výsledků	44
4.4	Vliv daňových úniků na veřejné rozpočty	44
4.5	Diskuse výsledků	45
4.6	Návrhy opatření.....	46
	Závěr	48
5	Seznam zdrojů	49
	Seznam použitých zkratk	56
	Seznam tabulek popř. obrázků.....	57

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce je analýza daňových úniků u nepřímých daní v České republice. Téma jsem si zvolila proto, že je velice aktuální. Závažnost této problematiky v současné době narůstá a má negativní vliv na stabilitu ekonomiky. Každá fyzická i právnická osoba se snaží o maximalizaci svého zisku, ale také o minimalizaci daňové povinnosti. Činnosti vedoucí k daňovým úsporám se často pohybují na hranici zákona a mnohdy ji i překročí. Téměř denně se v médiích dozvídáme o odhalení daňových podvodů. Škody způsobené touto trestnou činností dosahují miliard korun. K největším daňovým únikům dochází u daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

Někteří lidé si myslí, že problematika daňových podvodů se týká pouze podnikatelů. I když to nemusí být na první pohled zřejmé, týká se nás všech. Daně tvoří více než polovinu veškerých příjmů státu. V případě, že se část daňových subjektů své povinnosti vyhýbá a tento příjem není dostatečný, musí být schodek financován z daní ostatních občanů. Ve finále nepoctivé poplatníky dotují poplatníci poctiví.

Hlavním cílem bakalářské práce je provést analýzu současného stavu v České republice. K jakým daňovým únikům u nepřímých daní dochází, jejich mechanismy, posoudit dopady daňových podvodů na veřejné rozpočty a zhodnotit možnosti v boji s daňovými úniky.

Práce je rozdělena do několika částí. V teoreticko-metodologické části jsou vysvětleny základní pojmy potřebné ke správnému pochopení tématu. Obsahuje informace o daňovém systému v České republice, jednotlivých daních, správě daní v České republice, daňových únicích a státním rozpočtu. Aplikační část zahrnuje popis mechanismů daňových úniků u daně z přidané hodnoty a jednotlivých spotřebních daní, nástroje používané v boji proti daňovým únikům a podrobnou analýzu daňových podvodů v letech 2011 – 2015. Práce je zakončena shrnutím.

2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je provést analýzu daňových úniků u nepřímých daní, posoudit jejich dopady na veřejné rozpočty ČR a zhodnotit nástroje používané v boji proti daňovým únikům.

3 Teoreticko-metodologická část

3.1 Literární rešerše

Přes aktuálnost a zajímavost tématu daňových úniků zatím chybí k této problematice odborná literatura. Z tohoto důvodu jsem ve větší míře, hlavně u aplikační části, čerpala z médií. Výjimku tvoří publikace francouzského profesora Jean-Clauda Martineze Daňový únik, který se ale zabývá daňovými úniky převážně ve Francii. Z českých autorů se na problematiku daňových úniků zaměřil Daniel Prouza v díle Daňová kriminalita, kde rozebírá jednotlivé daňové trestné činy. Nejcenějším zdrojem informací k aplikační části byly statistické přehledy kriminalistiky na webových stránkách policie České republiky, dále také články v Hospodářských novinách a týdeníku Ekonom.

3.2 Úvod do problému

Pro správné uchopení tématu je především důležité komplexně porozumět dané problematice. Za tímto účelem je potřeba nejprve prezentovat základní pojmy a vymezit jejich význam.

3.2.1 Charakteristika daně

Daň je zákonem stanovené (nedobrovolné, povinné, vynutitelné), nenávratné (zaplacenou daň nelze požadovat zpět), zpravidla pravidelně se opakující, povinné peněžní plnění fyzických a právnických osob ve prospěch státu, které zatěžuje poplatníky podle jednotných předem stanovených, všeobecně platných podmínek a které slouží na úhradu jeho potřeb (Kužel, a další, 2003). Daně jsou placené buď pravidelně (např. daň z příjmu), nebo v případě naplnění určitých skutečností (daň z nabytí nemovitých věcí).

3.2.2 Daňový subjekt

Daňový subjekt je osoba povinná odvádět nebo platit daň. Daňovými subjekty se rozumí poplatník a plátce daně. Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, jejíž majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Plátce daně daňový subjekt, který pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům (Štohl, 2012).

3.2.3 Předmět daně

Předmět daně je vymezen jako určitá hospodářská skutečnost, jež je předmětem zdanění. Podle předmětu daně se zpravidla určuje název daně. Daně lze rozdělit do čtyř základních skupin – daně z hlavy, majetkové daně, daně ze spotřeby a daně důchodové. Pro efektivní výběr daně je třeba předmět co nejpřesněji definovat (Šulcová-Seidlová, a další, 2002).

3.2.4 Daňový základ

Základem daně se rozumí předmět daně upravený dle zákona a vyjádřený v určitých zákonem stanovených měrných jednotkách. Základ daně může být stanoven buď v naturálních (např. daň z nemovitosti - m², silniční daň – cm³), nebo peněžních jednotkách (např. daň z příjmu) (Štohl, 2012).

3.2.5 Daňová sazba

Sazba daně je hodnotový údaj, prostřednictvím kterého se ze základu daně počítá daňová povinnost. Sazby lze rozdělit do několika skupin. Podle vztahu k předmětu daně na jednotné a diferencované nebo podle vztahu k velikosti základu daně na pevné a relativní. Jednotnou sazbou se rozumí taková sazba, která je pro všechny druhy předmětu daně stejná. Opakem je sazba diferencovaná, kdy jsou různé druhy předmětu daně zdaňovány odlišnou sazbou (např. daň z přidané hodnoty). V případě dělení podle vztahu k velikosti základu daně nacházíme pevnou sazbu u daní, jejichž základ je vyjádřen ve fyzických jednotkách (např. spotřební daně). Relativní sazba má charakter procenta, které udává, jaká část základu daně má být odvedena (Pavel, 2005).

3.3 Daňový systém České republiky

Daně jsou zákonem stanovenou platební povinností, která směřuje k získání příjmu pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. pro veřejný rozpočet, aniž přitom poskytuje zdaňovaným subjektům ekvivalentní protiplnění. Souhrn všech daní a poplatků platných v příslušném státě tvoří jeho daňovou a poplatkovou soustavu (Prouza, 2005). Úloha zdanění vyplývá z hlavních ekonomických funkcí veřejného sektoru. Jsou to funkce alokační (uplatňuje se tehdy, když trh projevuje neefektivnost v alokaci zdrojů), funkce redistribuční (přesunutí části důchodů a bohatství od bohatších jedinců k chudším) a funkce stabilizační (zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice). Za nejdůležitější funkci se často označuje fiskální funkce (získávání finančních

prostředků do veřejných rozpočtů, z nichž jsou pak financovány veřejné výdaje). Význam daní jakožto příjmů veřejných rozpočtů vyjadřuje jejich podíl na celkových příjmech, který v ČR dosahuje více než 90 % (Kubátová, 2006). Daně lze klasifikovat z mnoha hledisek. Podle toho jaké plní funkce (alokační, redistribuční, stabilizační), podle objektu na něž jsou uloženy (z důchodů, ze spotřeby, z majetku), podle charakteru veličiny, z nichž se platí (kapitálové, běžné) a mnoho dalších. Pro účely této práce využiji rozlišení podle vazby na vlastní důchod poplatníka, podle kterého se daně dělí na přímé a nepřímé.

3.3.1 Přímé daně

Jako přímé daně se označují ty daně, které postihují zdaňovaný příjem při jeho vzniku. O přímých daních hovoříme, jestliže pro toho, kdo jim podléhá, neexistuje žádná možnost přenést daňovou povinnost na jiný subjekt (Prouza, 2005). Mezi daně přímé řadíme daně z příjmu (daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob), daně majetkové (daň z nemovitosti, daň silniční¹) a daně převodové (daň z nabytí nemovitých věcí) (Pavel, 2005).

Daň z příjmu fyzických osob

Základním právním předpisem upravujícím problematiku daní z příjmu fyzických osob je zákon číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Poplatníky jsou fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště, nebo se zde obvykle zdržují. Daňová povinnost se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Předmětem daně z příjmu fyzických osob jsou veškeré příjmy (peněžní i naturální) ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy (Česko, 2016).

Daň z příjmu právnických osob

Problematika daně z příjmu právnických osob je upravena stejně jako daň z příjmu fyzických osob zákonem číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Subjektem daně z příjmu právnických osob jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, a organizační složky státu. V podstatě se jedná o daň ze zisku, neboť snižuje čistý zisk, který by mohl být rozdělován mezi vlastníky (Prouza, 2005).

¹ Nově je silniční daň zařazena mezi daně nepřímé. Podle klasifikace OECD se daně z motorových vozidel řadí do skupiny daní ze spotřeby nebo užívání vybraných výrobků.

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitostí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Představuje hlavní daň majetkového typu. Daňová povinnost se váže k vlastnictví nemovitého majetku nacházejícího se na území České republiky. Daň z nemovitostí tvoří součet daně z pozemků a daně ze staveb (Prouza, 2005).

Daň z nabytí nemovitých věcí

Povinnost zaplatit tuto daň je zakotvena v zákonném opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Daň z nabytí nemovitých věcí se platí z úplatných převodů nemovitostí, tedy z prodeje nemovitostí nebo jejich směn. Netýká se bezúplatných převodů, jako je dědictví nebo darování. Plátcem daně z nabytí nemovitých věcí je prodejce. V případě, že prodávající daň ve stanovené lhůtě neuhradí, padá povinnost na kupujícího (Česko, 2016).

Silniční daň

Silniční daň byla zavedena do české daňové soustavy zákonem číslo 16/1993 Sb., o dani silniční. Předmětem silniční daně jsou vozidla používaná k podnikání a vozidla s hmotností nad 3,5 t určená k přepravě nákladů (Česko, 2016).

3.3.2 Daně nepřímé

Plátcem daní je jiná osoba než ta, která daň skutečně nese a na kterou daň ekonomicky dopadá. Nepřímými daněmi jsou daně, které se uvalují na spotřebu a které hradí výrobce nebo prodejce z objemu své produkce nebo svých prodejů. Prostřednictvím ceny má však možnost přenést tuto daň na jiný subjekt, především na spotřebitele (Prouza, 2005).

Nepřímé daně se spojují s příjmem při jeho upotřebení.

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem číslo 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Daň z přidané hodnoty je jednou z fiskálně nejvýznamnějších, ale také administrativně nejsložitějších daní. Obtížnost její správy se navíc podstatně zvýšila po vstupu České republiky do EU (Pavel, 2005). Předmětem daně je dodání zboží a poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku, pořízení zboží nebo nového dopravního prostředku z jiného členského státu, dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku (Česko, 2016). Naprostá většina zdanitelného plnění v České republice i zboží z dovozu podléhá dani z přidané hodnoty. Základní sazba daně z přidané hodnoty v roce 2016 činí 21 %, první snížená sazba 15 % a druhá

snížená sazba 10 %. Základní sazbě daně podléhá většina zboží a služeb. Do snížené sazby jsou zařazeny například léky, potraviny, tiskoviny, ubytovací služby, stavební práce pro účely bydlení, dodávky tepla,...(Ministerstvo financí České republiky, 2013). Povinnost registrace je stanovena osobám, jejich roční obrat přesáhl 1 milion Kč. Daň je placena měsíčně nebo čtvrtletně v závislosti na výši obratu plátce daně (Česko, 2016).

Základní myšlenka fungování daně z přidané hodnoty je velice jednoduchá. Na každém stupni zpracování (nikoli z celého obratu) je daň vybírána, ale pouze z části, která byla k hodnotě statku na daném stupni přidána. Dochází tedy ke zdanění přidané hodnoty. Daňová povinnost u daně z přidané hodnoty se stanovuje nepřímou (je obtížné jednoznačně vymezit nově vytvořenou hodnotu), což znamená, že každý daňový subjekt je povinen zdanit veškerou svou produkci. Subjektům je však umožněno, aby daň kterou odvedou státu, snížili o daň kterou sami zaplatili v cenách nákupů pro svou produkci.

Daň z přidané hodnoty se týká všech z nás, platíme ji při nákupu zboží a služeb. Většina osob je však z hlediska výběru daně bezejmenná. Tvoří skupinu pasivních účastníků procesu výběru daně – osoby nepovinné k dani. Osoby vykonávající ekonomickou činnost jsou pravidly výběru daně přímo zasaženy – osoby povinné k dani. Ti z hlediska výběru daně tvoří nejdůležitější skupinu (Vančurová, a další, 2012).

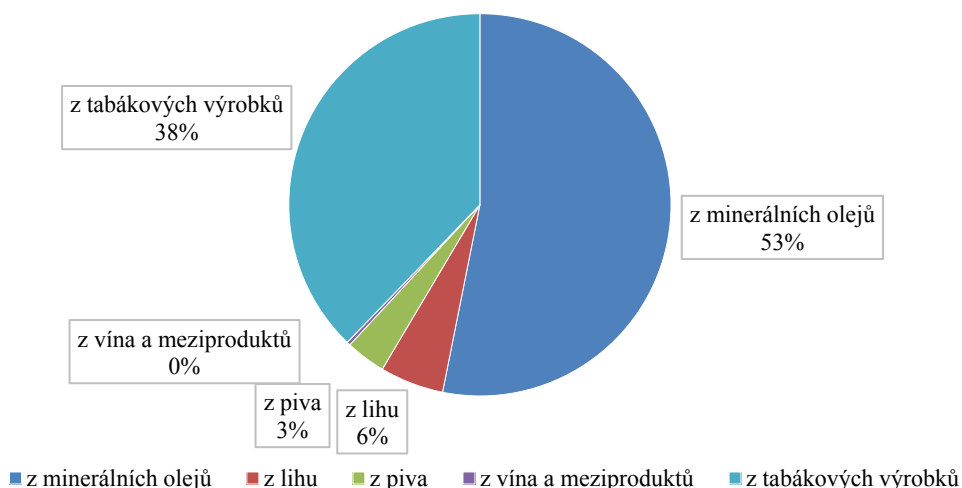
Spotřební daně

Spotřebními daněmi, které jsou upraveny zákonem číslo 353/2003 Sb., o spotřebních daních, stát zatěžuje prodej nebo spotřebu poměrně úzké skupiny výrobků. Stejně jako daň z přidané hodnoty, ani spotřební daně nezatěžují výrobce nebo dovozce zboží, ale zatěžují konečného spotřebitele. Sazba je stanovena absolutně pevnou částkou na jednotku množství. Protože jsou spotřební daně součástí základu pro výpočet daně z přidané hodnoty, jejich ekonomický dopad se násobí (Prouza, 2005). Mezi spotřební daně je zařazena daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku (Česko, 2016). Důvody zdanění těchto výrobků jsou fiskální. Podpůrně možno uvést důvody zdravotní, nebo ekologické. Vesměs jde o výrobky, jejichž spotřeba působí negativně na zdravotní stav obyvatelstva nebo má nepříznivé dopady na životní prostředí (Prouza, 2005).

Největší podíl na výnosu spotřebních daní má daň z minerálních olejů. Její část (9,1 %) je zdrojem příjmu Státního fondu dopravní infrastruktury. Ostatní spotřební daně jsou příjmem státního rozpočtu. Další nejvýznamnější je daň z tabákových výrobků. U těchto dvou daní se stát

soustředil na zmenšení prostoru pro daňové úniky a zlepšení daňové kontroly. Výnos daně z vína a piva je zanedbatelný (Vančurová, a další, 2012).

Obrázek 1: Podíl výnosů jednotlivých spotřebních daní

Zdroj: vlastní zpracování

Předmětem spotřebních daní jsou vybrané výrobky v tuzemsku vyrobené a do tuzemska dovezené. Výrobou nebo dovozem vzniká daňová povinnost. (Šulcová-Seidlová, a další, 2002). Princip fungování spotřební daně graficky zobrazen v příloze č. 1.

Daňový sklad je objekt (prostorově ohraničené místo) ve kterém se vybrané výrobky vyrábějí, zpracovávají, skladují, přijímají nebo odesílají. Výrobky v daňových skladech a při dopravě mezi těmito sklady jsou v režimu podmíněného osvobození a podléhají daňovému dohledu. Využívání daňových skladů je velmi důležité pro zajištění výběru daní a zamezení daňovým únikům (Vančurová, a další, 2012).

Plátcí spotřební daně jsou zejména provozovatelé daňových skladů, osoby oprávněné k příjmu nebo výrobě vybraných výrobků a osoby, kterým vznikla povinnost přiznat daň při dovozu zboží (Kužel, a další, 2003).

Ekologické daně

Ekologické daně jsou upraveny zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Předmětem této daně jsou zemní plyn a některé další plyny, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Hlavním rysem ekologických daní je souvislost s životním prostředím. Ekologickou

daň lze definovat jako povinnou, zákonem stanovenou dávku, jejímž základem je fyzická jednotka, která má na životní prostředí prokazatelně negativní vliv (Česko, 2016).

3.4 Správa daní v České republice

Správou daní a poplatků se zabývá celkem pět typů organizací (finanční úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, celní úřady a municipality). Pod pojmem správa daní rozumíme úpravu pravidel jednání jednotlivých subjektů během daňového řízení. Účastníky jsou daňové subjekty (plátce, poplatníci), správci daně a tzv. třetí osoby (osoby, které mají povinnost spolupracovat se správcem daně při dokazování). Cílem daňového řízení je vybrat daně tak, aby nebyly kráceny daňové příjmy státu. Daňové řízení je tvořeno čtyřmi etapami. V první (přípravné) dochází k podchycení daňových subjektů - jejich evidenci, registraci, přidělení daňových identifikačních čísel (DIČ). Druhá etapa (vyměřovací) spočívá ve stanovení daňové povinnosti, podání daňového přiznání. Třetí fáze je placení daní a čtvrtá, která nemusí být vždy zastoupena, je vymáhací řízení. V jeho rámci dochází k vyrovnání daňových nedoplatků (Pavel, 2005).

3.5 Daňový únik

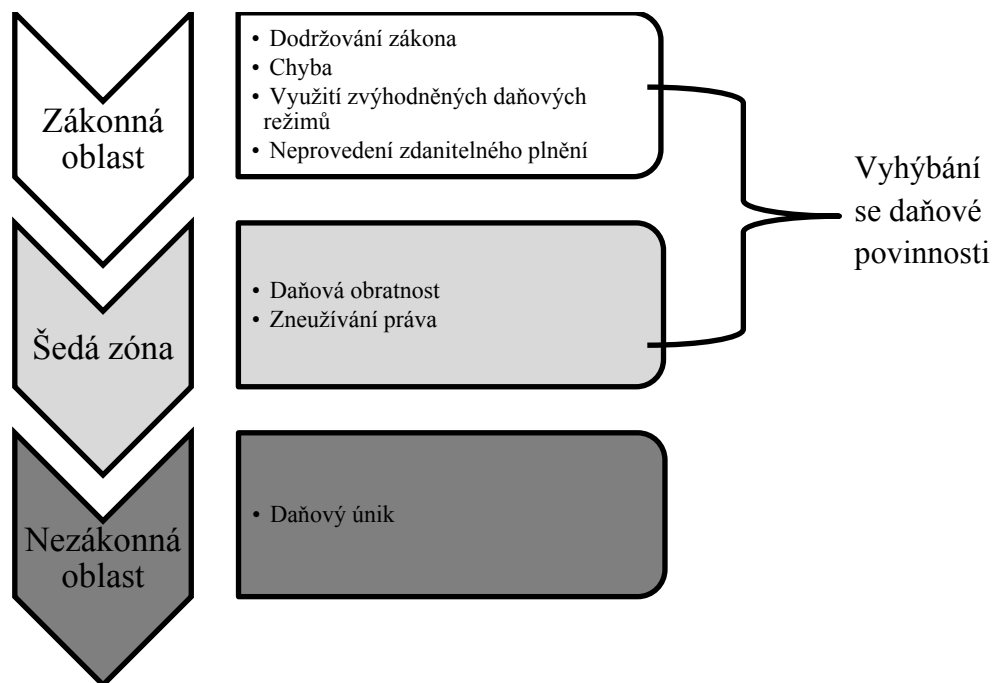
„S pojmem daňový únik se setkáváme jak v odborném, tak laickém tisku, přesto není jeho definice tak jednoznačná. Někteří autoři považují za únik jak nelegální aktivity odporující daňovým zákonům, tak snahu o minimalizaci daně, která využívá všech legálních možností, byť někdy v rozporu s původním úmyslem zákonodárce (Široký, a další, 2008 str. 241).“

V anglicky psaných textech se rozlišuje mezi tax avoidance a tax evasion. Rozdíl mezi těmito termíny je v legálnosti. Tax avoidance (vyhýbání se placení daní) představuje v podstatě legální aktivity, které vedou k minimalizaci odvedené daně. Tax evasion (daňový únik, podvod) je považován za nelegální činnost, za kterou může být daňový subjekt postižen (Široký, a další, 2008).

Pro potřeby české terminologie, je účelné tyto dvě skupiny minimalizace daně od sebe odlišit na legální (efektivní využití všech dostupných zákonných ustanovení k minimalizaci odvedené daně) a nelegální (neúmyslné porušení zákona, úmyslný únik menšího rozsahu a daňový únik kvalifikovaný jako trestný čin). Ve druhé skupině jsou zahrnuty aktivity, které vedou ke snížení daňové povinnosti a zároveň porušují předpisy upravující daňovou oblast. Mohou být ve větší či menší míře prokazatelné, a tudíž postižitelné. Ve většině případů bývá za daňový únik uložena

některá z forem pokuty nebo penále, které vyměřují v rámci správního řízení příslušné kontrolní orgány. Jen malá část daňových úniků je definována jako trestný čin (Široký, a další, 2008).

Obrázek 2: Daňový únik a vyhýbání se daňové povinnosti

Zdroj: (Martinez, 1995)

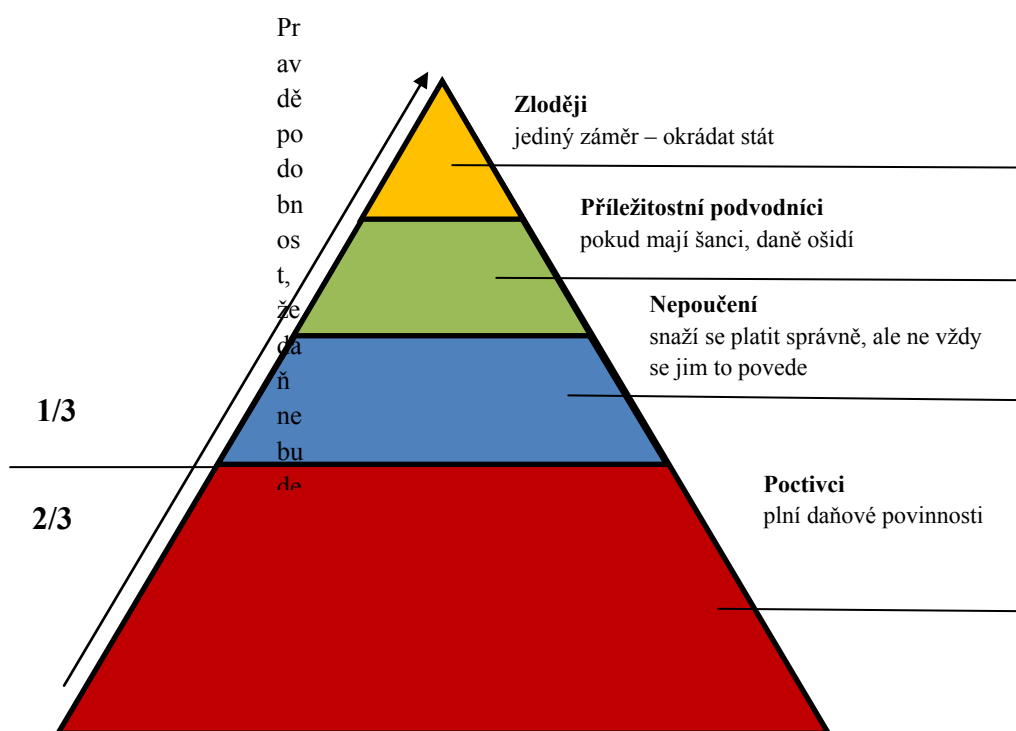
Vysoká míra zdanění přispívá k nárůstu neformálního sektoru (stínové ekonomiky), kam lidé přesouvají své činnosti, aby se vyhnuli odvádění daní. Plátce daně se navzdory asymetrickým informacím musí rozhodnout, zda riskovat daňový únik či nikoli. Daňový subjekt se rozhoduje na základě pravděpodobnosti, s jakou lze očekávat odhalení daňového úniku (četnost a systém provádění kontrol, kvalitě a pravomocích berních úřadů, formě podnikání, typu daně apod.), velikosti daňové sazby (čím vyšší je daňová sazba, tím vyšší je také možný zisk z krácení nebo neodvedení daně), velikosti postihu (při odhalení daňového úniku je důchod plátce daně zatížen určitou formou trestu, který mívá podobu pokuty nebo penále) (Široký, a další, 2008).

3.5.1 Problematika daňových úniků v České republice

Daňová kriminalita není aktivitou zcela novou, pokud jde o její formy a metody. Po roce 1989 došlo k obrovskému nárůstu daňových poplatníků a plátců, což do určité míry způsobilo nižší přehlednost. Zásadní změna daňové soustavy v roce 1993 však přinesla i nové formy a metody páchání této trestné činnosti, z nichž mnohé jsou dosud nepoznány a neodhaleny (Prouza, 2005).

Trestní zákon v České republice vymezuje trestné činy proti hospodářské soustavě (neoprávněné podnikání), proti hospodářské kázni (nevedení, zkrácení nebo zničení účetní knihy nebo jiného dokladu), trestné činy daňové (neodvedení daně, pojistného na sociálním zabezpečení, zdravotní pojištění). Trestáno je zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (cla, sociální a zdravotní pojištění). Aby byla výše uvedená nezákonná činnost klasifikována jako trestný čin, musí být prokázán úmysl a musí být prováděna ve větším rozsahu. Do kategorie trestného (úmyslného) neodvedení nebo zkrácení daně se dostane jen minimum z široké škály činností, které jinak bývají nazývány daňovým únikem. Většinu porušení daňových zákonů řeší kontrolní orgány v rámci správního řízení (Široký, a další, 2008). Odhad ročního objemu nevykázaných příjmů v České republice činí 161 mld. Kč (graf nevykázaných příjmů v jednotlivých odvětvích v příloze č. 2) (Vokurková, 2016).

Obrázek 3: Čeští daňoví poplatníci

Zdroj: (Pravec, 2016)

3.5.2 Daňové ráje

„Slunečné místo, pro lidi žijící ve stínu.“ William Somerset Maugham

Daňový ráj, též daňová oáza. Místo, kde důchody a aktiva podléhají velmi nízkému, případně vůbec žádnému zdanění. Obvykle platí vysoký stupeň obchodního a bankovního tajemství. Podnikatelům poskytují výhodnější podmínky než jejich vlastní země. Jsou to například

Bahamy, Bermudy, Filipíny (Fialová, a další, 2011). „*Hlavním smyslem daňových rájů není podpora nezákonných mezinárodních činností, ale snaha přitáhnout investory do dosud přehlížených míst prostřednictvím omezení, nebo dokonce úplného zrušení daní. Mnohé vlády rozvinutých zemí jsou silně znepokojeny tím, že se daňové ráje stávají středisky praní špinavých peněz a dalších nezákonných aktivit.*“ (Epping, 2004) Založení společnosti v zahraničí samo o sobě nelegální není, přesto lze někdy považovat přenesení sídla společnosti do daňového ráje pouze za zástěrku pro snižování daňové povinnosti. Registrace daňového subjektu včetně uzavřených smluv, zakladatelských listin nebo bankovních převodů bývá sice formálně legální, ale často neodpovídá skutečnému stavu. V zemích kde se při uplatňování daňových zákonů bere v úvahu skutečný obsah právního úkonu, pokud je zastřený stavem formálně právním a liší se od něj, může být takové jednání vyhodnoceno jako porušení daňových zákonů (Široký, a další, 2008).

Daňové ráje mají nepříznivý dopad také na Českou republiku. Podle odhadů dosahují úspory občanů České republiky v pouhých třech zemích (Švýcarsku, Lichtenštejnsku a Rakousku) 100 miliard korun, přičemž každoročně generují nezdaněné výnosy z úroků ve výši 1,7 miliardy korun. Pokud by tyto kapitálové výnosy byly řádně zdaněny, přinesly by přibližně 300 milionů korun ročně.

3.5.3 Nástroje měření daňových úniků

Aproximativní metody

V některých případech jde o vědecky podložený odhad, v jiných o čistě politická tvrzení. V případě politických tvrzení, jsou s cílem zapůsobit na veřejné mínění používána spekulativní čísla. Účelem není poskytnout použitelnou informaci, ale vyvolat reakci. Metodické odhady jsou naopak prováděny pomocí ekonomických a sociologických nástrojů (Martinez, 1995).

Metoda reprezentativního vzorku

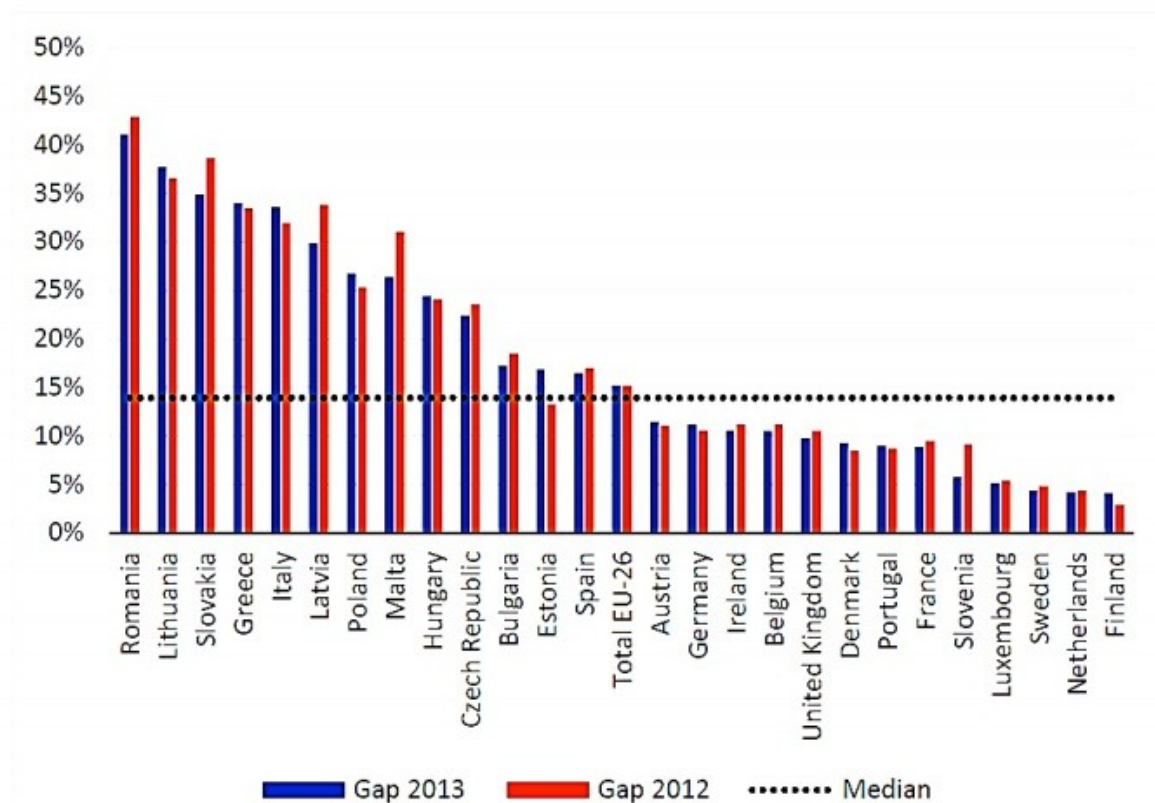
Metoda reprezentativního vzorku daňových poplatníků se používá ve spojení s průzkumem veřejného mínění, nebo s hloubkovými daňovými kontrolami (Martinez, 1995).

VAT GAP

K odhadu daňových úniků na DPH je využíván koncept VAT gapu, který porovnává teoretický výnos daně, kterého by bylo v ekonomice dosaženo, pokud by všechny subjekty přiznávaly svoje příjmy a transakce, se skutečně vybranou DPH. Když teoretický výběr převyšuje ten skutečný, hovoříme o VAT gapu – mezeře ve výběru DPH (Rozšířením systému reverse charge proti

daňovým únikům - Sborník daňové konference, 2015). V EU v roce 2012 dosáhl VAT gap téměř 165 mld. euro a v roce 2013 již dokonce 168 mld. euro. (Žurovec, 2015)

Obrázek 4: VAT Gap v Evropské unii v letech 2012-2013

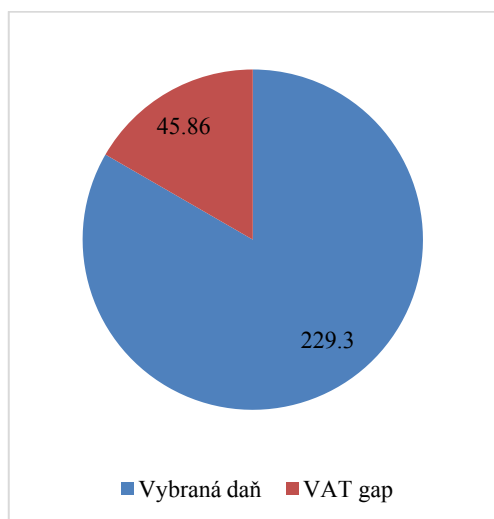

Zdroj: (Rozšířením systému reverse charge proti daňovým únikům - Sborník daňové konference, 2015)

Pro výpočet teoretického výnosu DPH jsou zásadní dvě skutečnosti – stanovení teoretického základu daně a určení průměrné sazby DPH. Postup výpočtu lze rozdělit do tří fází – zjištění teoretické výše základu DPH (očištění HDP o položky nepodléhající DPH nebo identifikace transakcí, které DPH podléhají), určení průměrné výše sazby DPH a pronásobení teoretického základu s průměrnou sazbou (Rozšířením systému reverse charge proti daňovým únikům - Sborník daňové konference, 2015).

V roce 2015 se daň z přidané hodnoty ve státní pokladně podílela částkou 229,3 mld. Kč. Podle posledních odhadů VAT gap České republiky činí 20 % vybrané částky což je 45,86 mld. Kč.

Obrázek 5: Mezera ve výběru DPH (v mld. Kč) v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování

3.6 Státní rozpočet

Základním nástrojem přerozdělování finančních prostředků, které jsou v daném období k dispozici za účelem zajištění ekonomických, sociálních a politických funkcí státu, je státní rozpočet. Vydáván je na období jednoho kalendářního roku, jako obecně závazná právní norma. Vláda prostřednictvím státního rozpočtu realizuje hospodářskou politiku a uskutečňuje programové priority. Státní rozpočet je hlavní součástí systému veřejných financí. Zahrnuje financování části činností zdravotních pojišťoven, územních samospráv, státních fondů a různých mimorozpočtových organizací. Ve své podstatě státní rozpočet představuje finanční plán hospodaření státu pro daný rok. Jedná se o souhrn očekávaných příjmů a výdajů. Výdajová strana rozpočtu informuje o tom, kolik stát vydává na financování aktivit státu (např. školství, zdravotní péče, důchody, obrana). Příjmová strana obsahuje informace o tom, z jakých zdrojů vláda plánuje tyto aktivity financovat (daně, poplatky, jiné příjmy) (Ministerstvo financí - Sekce veřejné rozpočty, 2015).

3.6.1 Příjmy státního rozpočtu

Největší část příjmů státního rozpočtu tvoří vybrané daně. Více než polovinou se podílí na celkových příjmech. Z pojistného na sociální zabezpečení, zahrnující zejména důchodové pojištění, pochází přibližně třetina příjmů. Zbylá část je tvořena nedaňovými příjmy (příjmy z poskytování služeb, z pronájmu, přijaté úroky, pokuty a dividendy z podniků se státní účastí),

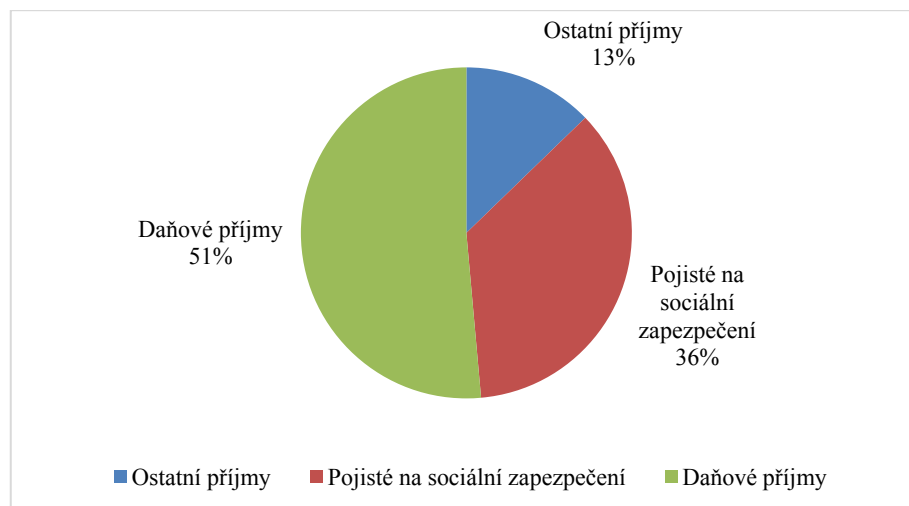
kapitálové příjmy (příjmy z prodeje dlouhodobého majetku) a transfery (zejména z rozpočtu EU) (Ministerstvo financí - Sekce veřejné rozpočty, 2015).

Tabulka 1: Příjmy státního rozpočtu

	Příjmy v mld. Kč
Daňové příjmy	575,1
Daň z přidané hodnoty	229,3
Spotřební daně	133,4
DPPO	89,0
DPFO	104,8
Ostatní (majetkové, z loterií atd.)	18,6
Pojistné na sociální zabezpečení	400,7
Ostatní příjmy	142,7
Nedaňové příjmy	32,0
Kapitálové příjmy	5,5
Přijaté transfery (zejména z EU)	105,2
Celkové příjmy	1 118,5

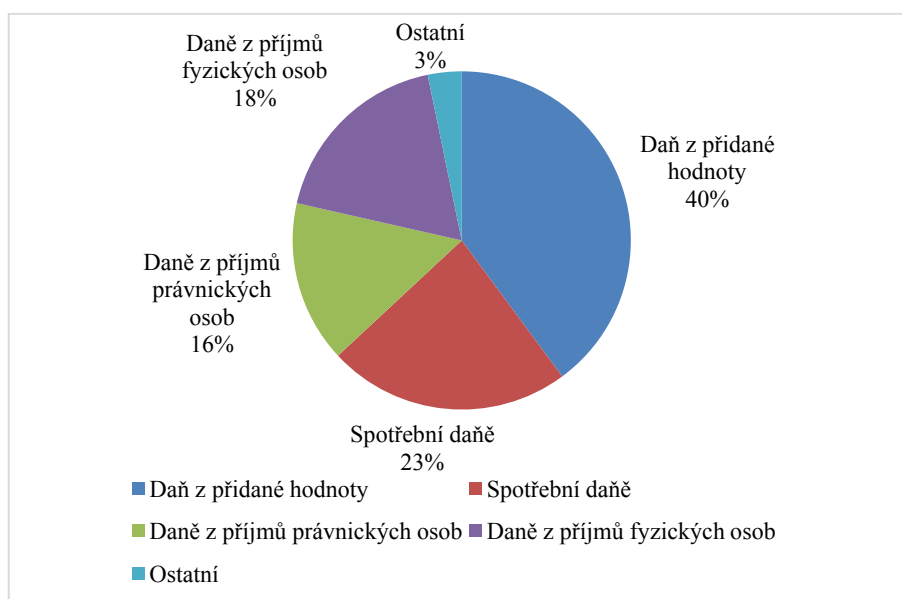
Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 6: Struktura příjmů v roce 2015 do státního rozpočtu

Zdroj: (Ministerstvo financí - Sekce veřejné rozpočty, 2015)

Obrázek 7: Struktura daňových příjmů v roce 2015 do státního rozpočtu

Zdroj: (Ministerstvo financí - Sekce veřejné rozpočty, 2015)

3.7 Výzkumný problém

Jaké daňové úniky se týkají nepřímých daní?

Jaké existují nástroje v boji proti daňovým únikům?

Jak velké škody způsobují daňové úniky v České republice a jaký mají vliv na veřejné rozpočty?

3.8 Metodika práce

Teoreticko-metodologická část byla zaměřena na prezentaci základních pojmů a vymezení jejich významů, potřebných pro správné porozumění dané problematice.

V úvodu aplikační části metodou deskripce popíši principy fungování daňových úniků u daně z přidané hodnoty a jednotlivých spotřebních daní. Data pro zpracování této části budu čerpat z odborných článků, z médií a z rozhovoru (příloha č. 4). Rozhovor mi poskytl muž, který dříve podnikal jako živnostník, nyní je v důchodu. Z důvodu citlivosti poskytnutých informací nezveřejním jeho jméno.

V další části se zaměřím na nástroje používané v boji proti daňovým únikům a zhodnotím jejich fungování. Informace o těchto prostředcích získám převážně z webových stránek Ministerstva financí České republiky, Generálních ředitelství cel a Policie České republiky.

Dále provedu rozbor jednotlivých daňových podvodů v České republice v letech 2011 – 2015. Zanalyzuji škody způsobené jednotlivými typy trestných činů a jejich rozložení z geografického hlediska. Hlavním nástrojem budou grafy. Data pro tento rozbor budu čerpat ze statistických přehledů kriminality zveřejněných na webových stránkách Policie České republiky. Metodou abstrakce vyčlením pouze trestné činy týkající se daní – krácení daně, porušení předpisů o nálepkách a neodvedení daně.

V diskuzi výsledků vyhodnotím stanovené výzkumné problémy a poté na základě aplikační části navrhnou opatření.

4 Aplikační část a diskuse výsledků

4.1 Daňové úniky týkající se nepřímých daní

Daňová trestná činnost vykazuje vysoký stupeň latence a značnou rozmanitost forem, z níž mnohé jsou dosud nepoznány. V této části práce se zaměřím na analýzu daňových úniků u nepřímých daní, zejména u daně z přidané hodnoty a jednotlivých spotřebních daní.

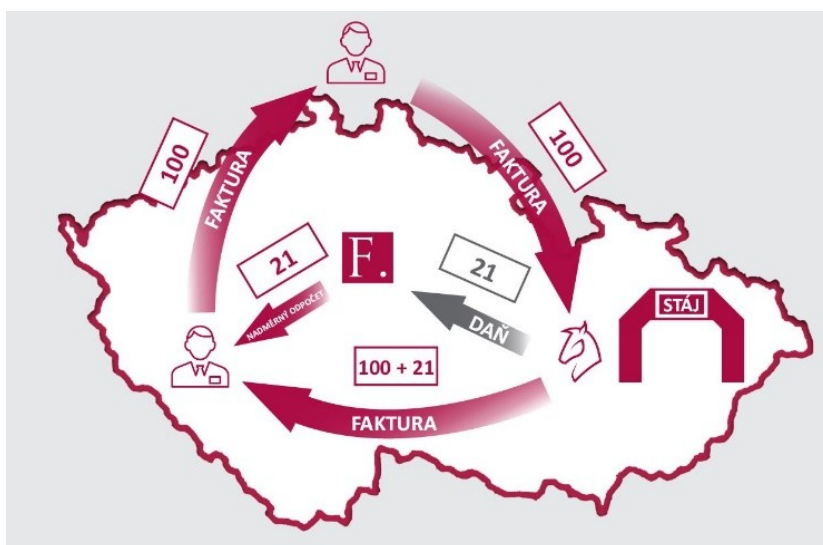
4.1.1 Daň z přidané hodnoty

Nejčastější způsoby úniku u daně z přidané hodnoty jsou krácení tržeb, nesprávné zařazení zboží nebo služeb do daňové sazby, nesprávné nebo dokonce fingované uplatnění osvobození od DPH (např. při vývozu a dovozu zboží nebo poskytnutí služby mimo území Evropských společenství), uplatnění odpočtu daně na základě přijetí fiktivního plnění nebo plnění, které není určeno pro ekonomickou činnost plátce, organizování podvodných řetězců firem s cílem nárokovat nadměrný odpočet, nesprávně vyhodnocené místo plnění, nesprávné stanovení daňové povinnosti u obchodování na Internetu (Široký, a další, 2008).

Karuselový podvod

Karuselové podvody, nazývány také kruhové podvody, kolotočové podvody nebo podvody chybějícího obchodníka (Carousel Frauds, Missing Trader Frauds) jsou významnou částí daňových úniků na dani z přidané hodnoty. Při přeshraničním obchodu v Evropské unii je dodání mezi státy osvobozeno o daně z přidané hodnoty, čehož obvykle využívají organizované skupiny. Termín „Missing Trader“ (chybějící obchodník) se používá proto, že zmizí obchodník a s ním i daň z přidané hodnoty, kterou měl odvést státu. Chybějící obchodníci jsou označováni jako bílí koně. Karusel vyjadřuje komplexní typ podvodu, kdy se zboží řetězovitě obchoduje, přičemž v jednom místě plátců DPH není daň přiznána ani odvedena a tento ekonomický subjekt není možné dopátrat, nebo přestane existovat (Ministerstvo financí České republiky, 2016). Pro lepší představu následuje schéma karuselového podvodu.

Obrázek 8: Systém karuselového podvodu

Zdroj: (Ministerstvo financí České republiky, 2016)

Porušení režimu tranzit

Režimu tranzit podléhá zboží dopravované pod celním dohledem od jednoho celního úřadu k celnímu úřadu druhému. Zboží musí být dopraveno ve stanovené lhůtě, v nezměněném stavu, s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady (Kužel, a další, 2003).

Režim je porušován tím, že zboží není oficiálně určeno ke spotřebě na území České republiky, ale je pouze přes území přepravováno. Daň má být odvedena až ve státě, do kterého je zboží určeno ke spotřebě. Ve skutečnosti zboží zůstane na našem území a je uvedeno do volného oběhu, aniž by došlo k přiznání a zaplacení daně.

Pře prodej zboží v daňových skladech

Dalším způsobem úniků je snižování základu pro výpočet DPH o nezapočtenou spotřební daň. Spotřební daň by měla být zahrnuta do základu daně, ale ta je vybírána až při uvolnění do volného oběhu. Pokud dochází k přeprodeji zboží v rámci daňového skladu, je odváděné DPH vypočítáno pouze z ceny výrobku bez spotřební daně. Společnost Čepro proti těmto podvodům spustila nový systém. „Systém daňového skladu řadu let fungoval tak, že palivo Čepra si přeprodávalo několik firem a teprve potom putovalo k čerpacím stanicím. Palivo tak měnilo vlastníka, aniž by opustilo daňový sklad Čepra a často bez toho, aby se do základu pro DPH připočítala spotřební daň. Podvodníci toho pak využili, když prodali zboží mimo sklad bez

placení plné výše DPH.“ (Red eko, 2010) Nový systém daňového skladu Čepro fungující od roku 2010 by měl tomuto způsobu daňových úniků zamezit.

Manipulace s deklarovanou hodnotou zboží

Při stanovení celní hodnoty se vychází z ceny fakturované. Čím nižší je tato cena, tím nižší je základ pro výpočet DPH. Subjekty se dohodnou na vyfakturování nižší částky a zbytek doplatí odběratel bez vykázání v účetnictví.

Zkreslování daňové povinnosti

Ke zkreslování daňové povinnosti dochází mnoha způsoby a je čím dál častější. Mezi hlavní patří falšování, nepořízení, nezařazení do účetnictví, nebo úmyslné zkreslení účetních a daňových dokladů či jiných podkladů sloužících ke stanovení daňové povinnosti, nebo naopak zařazení fiktivních dokladů, a to vše s cílem dosažení nižší daňové povinnosti či jejímu zatajení (Šámal, a další, 2001).

Podíl podnikatelů, kteří žádají účetní o úpravu finančních výsledků svých firem, se od března 2015 rapidně zvýšil z 26,5 % na 33,5 %. Morálka účetního vykazování je tak nejhorší za uplynulé čtyři roky (Kil, 2015).

4.1.2 Spotřební daň

U spotřební daně dochází k daňovým únikům prostřednictvím fingovaného vývozu (např. alkoholu, který je pak prodáván v domácí zemi), machinace se sazbami daně, nesprávného uplatnění osvobození od daně (např. u minerálních olejů záměna lehkých topných olejů a nafty), prodeje nekolkovaného alkoholu a tabákových výrobků (Široký, a další, 2008). Roční odhad daňových úniků na spotřební dani a na DPH pouze u pohonných hmot činí 8 mld. Kč (Petr, 2010).

4.1.2.1 Daňové úniky u minerálních olejů

Podvody v oblasti minerálních olejů jsou pro zloděje nejvíce ziskové. Výhodou je vysoká cena za jednotku, možnost obchodovat ve velkých objemech a rychlá obrátkovost zboží. Tento problém nemá vliv jen na státní rozpočet, ale také na poctivé podnikatele, kteří obchodují s řádně zdaněnými výrobky. Ti si nemohou dovolit prodávat pohonné hmoty tak levně, jako nepoctiví prodejci, kteří daně neodvedli.

Tabulka 2: Daňové úniky u minerálních olejů (2009 - 2012)

Rok	2009	2010	2011	2012
Počet případů	75	106	172	275
Únik cla a daní v mil. Kč	862	193	284	1138

Zdroj: vlastní zpracování

Nelegální dovoz

V případě nelegálního dovozu minerálních olejů dochází k daňovým únikům různými formami. Patří mezi ně zneužití obchodního jména jiné společnosti, která má povolení přijímat a užívat pohonné hmoty osvobozené od daně, na rozdíl od nelegálního dovozce. Častou formou je také účelové založení firmy s použitím tzv. bílého koně. Jednatelé jsou nastrčení většinou z nízkých sociálních vrstev. Jediným účelem společnosti je získat potřebná povolení. Poslední variantou je dovoz bez dokladů (Semerád, 2013).

Zneužití nižší sazby spotřební daně v sousedních státech

Spotřební daň minerálních olejů je v sousedních státech např. Rakousku, Polsku a na Slovensku nižší. V zahraničí dochází ke zdanění a oleje jsou dále nelegálně převáženy ke spotřebě do České republiky.

Záměrné překračování výše zajištění

Vybrané výrobky lze v režimu podmíněného osvobození od daně dopravovat, pokud provozovatel daňového skladu nebo oprávněný odesílatel poskytne zajištění daně ve výši daně, kterou by byl povinen přiznat a zaplatit při uvedení výrobků do volného oběhu. Se souhlasem správce daně je možné, aby zajištění poskytl dopravce, provozovatel příjímacího daňového skladu nebo vlastník vybraných výrobků. Zajištění daně může být poskytnuto převodem finančních prostředků na depozitní účet, finanční zárukou, nebo ručením. Minimální výše zajištění musí odpovídat jedné dvanáctině přepokládané daňové povinnosti (Česko, 2016).

Při pokusu o daňový únik dochází k záměrnému dovozu většího množství vybraných výrobků, čímž je překračována výše zajištění. Subjekt tuto skutečnost neoznámí správci daně. Daň je splatná do 40. dne po skončení zdaňovacího období. Tím vzniká prostor pro daňové úniky. Subjekt přepraví v daném čase velké množství pohonných hmot, ale při splatnosti daně je nekontaktní. Tento průběh opakuje s nově založenými společnostmi.

Takto došlo i daňovému úniku v odhadované výši půl miliardy korun v letech 2004 až 2006: „Podle spisu byli hlavními aktéry Uher a Nováčková, kteří šéfovali firmám v Plzni a Berouně. Ty po

stovkách cisteren dovážely do České republiky pohonné hmoty a ty pak prodávaly čerpacím stanicím. Z utržených peněz ale firmy nezaplatily plnou výši spotřební daně a daně z přidané hodnoty. Podle žalobce Vladimíra Trýzny začal s nákupy i dovozy pohonných hmot ze zahraničí Martin Uher a jeho firma Solitor, později následovala jeho další firma Redost. Když i ta měla problémy s placením daní, paliva začala podle spisu dovážet firma Pavlína Nováčkové. „Od samého počátku jednali obžalovaní podle připraveného scénáře. Dovezené zboží prodávali v České republice za cenu, ve které byly spotřební daň a daň z přidané hodnoty. České republice ale znemožnili výběr daní,“. Princip daňových podvodů byl jednoduchý. Firmy přesně podle zákona složily jistiny pro dovoz paliv v minimální vyžadované výši a úřadům nahlásily, že dovozy pohonných hmot nebudou vysoké. Proto firmy nemusely podávat příznání k daním každý měsíc, ale jednou za čtvrt roku. Do republiky ale za tu dobu přijely stovky cisteren.“ (Ježek, 2016)

Podvodné ukončení přepravy

Při dopravě pohonných hmot v podmíněném režimu (bez zaplacené daně) dochází k dalším případům daňových úniků, kdy výrobky jsou určeny do jiného státu Evropské unie, kde má dojít i k odvedení daně. Česká republika je pouze tranzitním státem. Pohonné hmoty ve skutečnosti zůstávají na území České republiky, kde jsou spotřebovány bez příznání a zaplacení daně, což je i případ z roku 2013: „*Ostravští celníci odhalili daňový podvod s minerálními oleji. Cisterna s naftou měla putovat z Německa do Maďarska a Česká republika měla být jen tranzitním místem. V tomto případě (přeprava zboží v rámci zemí EU) by doprava nebyla vázána na povinnost celního dohledu ani na žádné prokazování zdanění zboží. A zrovna toho využila skupina podvodníků, která sice deklarovala přepravu motorové nafty z Německa do Maďarska, ale svou cestu nelegálně ukončila v naší republice. Výše úniku spotřební daně z minerálních olejů byla vyčíslena na 350 000 korun.“ (Zdobnická, 2013)*

Zneužívání povinného podílu biopaliva

„Biopaliva jsou z větší části nebo zcela vyrobena z obnovitelných zdrojů. Kapalná biopaliva se užívají k výrobě tepla, elektrické energie a jako motorová paliva. V Česku jsou nejrozšířenějšími biopalivy metylester řepkového oleje (MEŘO), který se využívá jako náhrada motorové nafty, a bioetanol, který se využívá jako náhrada benzínu.“ (ČTK, 2015) Užívání biopaliv podporuje daňová politika uplatněním snížené sazby daně a vyžaduje Evropská unie, která členskými státy ukládá povinnost do roku 2020 nahradit minimálně 20 % fosilních paliv spotřebovaných v silniční dopravě alternativními pohonnými hmotami, z nichž 8 % má být nahrazeno biopalivy (Potravinařská komora ČR, 2009).

Zákonem stanovené procento biopříměsi lze splnit pomocí vysoce koncentrovaných biopaliv, kterými jsou čistá bionafta B 100 a směs E 85 obsahující 85 procent lihu a patnáct procent benzínu. Na rozdíl od biosložky, která se v několika málo procentech přimíchává do klasických pohonných hmot, se z vysokoprocentních biopaliv neodvádí spotřební daň. Díky tomu jsou lacinější a u některých motoristů stále oblíbenější. Stát se takto v roce 2010 dobrovolně připravil zhruba o 200 milionů korun. Dalším způsobem je používání čistého řepkového oleje k pohonu motorů, který pokud není vyráběn pro účel dalšího zpracování pro pohon motorů nebo výrobu tepla, nepodléhá spotřební dani. Pokud ale je vyráběn se záměrem využití pro pohon motorů, výroba musí být prováděna v daňovém skladu a výrobek podléhá spotřební dani. Riziko zde vzniká z důvodu nedostatečné kontroly, která není možná, protože správce daně nemůže provést kontrolu surovin nepodléhající spotřební dani (Králová, 2010).

Nelegální míchaní pohonných hmot

Daňové úniky vznikají při nedovoleném míchání pohonných hmot. Podvodníci míchají naftu s minerálními oleji, ze kterých se neplatí spotřební daň. Takto zředěné palivo mnohdy neodhalí ani laboratorní testy. V roce 2013 celníci odhalili 321 takových případů (Obr, ČT24, 2014).

Zneužívání minerálních olejů k jinému než deklarovanému účelu

Dalším problémem je zneužívání minerálních olejů k jinému účelu, než je určený. Zákon o spotřebních daních vyjmenovává účely, v jejichž případech je minerální olej osvobozený. Při jiném použití vzniká povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň. Minerální oleje osvobozené od spotřební daně jsou legálně dovezeny, jako oleje určené ke spotřebě např. do strojírenského průmyslu, ale ve skutečnosti jsou prodávány jako motorová nafta na čerpacích stanicích (Švejdvová, 2015). Schéma tohoto podvodu v příloze č. 3.

Neoprávněné uplatnění nároku na vrácení daně

Zemědělci mají nárok na vrácení části zaplacené spotřební daně z minerálních olejů, pokud pohonné hmoty byly užity pro zemědělskou prvovýrobu, čímž se rozumí rostlinná výroba (Česko, 2016). Daňové úniky vznikají tak, že zemědělci nakupují minerální oleje se spotřební daní a deklarují jejich použití pro zemědělskou prvovýrobu. Ve skutečnosti výrobek použijí způsobem, při kterém nevzniká nárok na vrácení daně, ale přesto je subjektu daň vrácena (ČTK, 2014). Podobně podvod probíhá u topné „červené“ nafty, která je deklarovaná výhradně k topení a zneužívána k pohonu motorů (Švejdvová, 2015).

4.1.2.2 Daňové úniky u lihu a lihových výrobků

Daňové úniky na spotřební dani z lihu mají podobné mechanismy jako v případě minerálních olejů. Zneužití nižší sazby spotřební daně v sousedních státech, podvodné ukončení přepravy, fiktivní vývoz, avšak existují zde specifika, na která se zaměřím.

Tabulka 3: Daňové úniky u lihu a lihových výrobků (2009 – 2012)

Rok	2009	2010	2011	2012
Počet případů	381	641	1293	1869
Množství v mil. litrů	0,3	0,4	0,5	2,7
Únik cla a daní v mil. Kč	14	25	109	709

Zdroj: vlastní zpracování

Nelegální dovoz

Nelegální dovoz lihu může probíhat obdobně jako u minerálních olejů zneužitím obchodního jména jiné společnosti, získáním povolení k přijímání vybraných výrobků pro účelové založenou společnost nebo dovozem bez dokladů. Možný je ale též dovoz lihu pod falešnou deklarací.

Zboží při nelegálním dovozu bývá ukryto v přední části nákladového prostoru, do kterého není při běžné kontrole přístup. Dokumentace odpovídá zboží, viditelného ihned po otevření nákladového prostoru, jako v případě z roku 2014: „*Podle přepravních dokladů měl kamion převážet kancelářské zařízení, jež skutečně bylo v zadní části kamionu naloženo. Při kontrole však celníci v přední části za kabinou našli velké dřevěné bedny plné lahví s alkoholem a volně ložené kartony lihovin, které byly přikryté fólií.*“ (ČT24, 2014)

Nelegální výroba lihu a lihových výrobků

Podle zákona je možné líh vyrábět pouze v lihovaru, který schválí orgán státní správy na základě udělené koncese. Zařízení na výrobu lihu musí být vybaveno měřícím zařízením a spolehlivě zjišťovat množství vyráběného lihu. Provozovatelé provádí technické úpravy výrobních zařízení tak, aby část lihu neprocházela přes měřidlo (Barták, a další, 2014). Časté jsou také ilegální palírny fungující bez jakýchkoli povolení (Vítková, 2014).

Domácí výroba lihovin

Domácí pálení je s ohledem na zanedbatelnou škodlivost trestáno pouze přestupkem s peněžitou pokutou. Jde o výrobu alkoholu pomocí malého destilačního přístroje určeného ke konzumaci malovýrobcem a jeho blízkými osobami (Novinky.cz, 2008).

Pěstitelské pálenice

Pěstitelské pálení je služba pro pěstitele, kteří si z ovoce z vlastního pozemku nebo pozemku pronajatého, nebo z ovoce z naturálního plnění od zaměstnavatele, nechají vypálit (vyrobit) v režimu pěstitelského pálení ovocný destilát (Potravinářská komora ČR, 2009). Lih obsažený v ovocných destilátech z pěstitelského pálení je zvýhodněn sazbou daně ve výši 14 300,- Kč/hl ethanolu. Destilát z pěstitelského pálení je určen pouze pro konzumaci pěstitele a jeho rodiny a je zakázán jeho prodej, což je často porušováno prodejem v restauracích (Česko, 2016).

Zneužívání znehodnoceného lihu

Denaturovaný lih je určen pouze pro technické účely nikoli ke konzumaci. Proto jsou do něj přidávány přísady, které zabraňují jeho požitelnosti. Přidané látky lze ale odstranit a takto upravený lih je přefiltrován a zneužíván pro výrobu lihovin (Došková, 2007).

4.1.2.3 Daňové úniky u tabáku a tabákových výrobků

„Tabákové výrobky vyrobené nebo dovezené na území České republiky, musí být podle zákona o spotřebních daních označeny tabákovými nálepkami. Objednávka tabákových nálepek, plní funkci daňového přiznání a použitím je daň zaplácena.“ (Česko, 2016 str. 211) Daňové úniky na spotřební dani u tabáku a tabákových výrobků, mají podobné mechanismy, jako u ostatních spotřebních daní.

Tabulka 4: Daňové úniky u tabáku a tabákových výrobků (2009 - 2012)

Rok	2009	2010	2011	2012
Počet případů	368	404	681	749
Cigarety v mil. kusů	40	29	10	17
Tabák v tunách	142	118	143	431
Únik cla a daní v mil. Kč	169	161	51	582

Zdroj: vlastní zpracování

Nelegální dovoz

Tabák a tabákové výrobky jsou v zemi původu vyráběny nelegálně, aniž by byla zaplácena spotřební daň. Dochází ale i k případům, kdy v zemi původu je spotřební daň zaplácena z legálně vyrobených výrobků, ale pachatel využívá nižší sazbu spotřební daně v jiném státě. V tomto případě porušují povinnost výrobky řádně zdanit na území České republiky a v zemi původu není uplatněn nárok na vrácení daně (Denková, 2014).

Nelegální výroba

Ze zahraničí jsou dováženy tabákové listy, které jsou podle dokumentů určeny například k vykuřování skleníků. V dílnách jsou zpracovány na řezaný tabák, využívaný ke zhotovení tabákových výrobků, které jsou uváděny na trh bez kolků nebo s jejich padělkami (Holakovský, 2010).

Fiktivní vývoz

Další možností daňových úniků na spotřební dani u tabákových výrobků je fiktivní vývoz. „Podvodníci prostřednictvím fiktivních obchodů s cigaretami, které měly mířit do Polska, Maďarska a na Slovensko, připravili stát o 253 milionů korun. Skupina deklarovala dovoz cigaret z Česka do některých unijních států, aniž by k němu skutečně došlo. K usnadnění svého fiktivního obchodování, jehož celkovou hodnotu policie odhaduje na 1,2 miliardy korun, podvodníci založili několik firem. Některé z nich řídili sami, do jiných nasadili bílé koně. Fiktivním dodáním do jiného členského státu EU se vlastně očistilo zboží od DPH a na jedné krabičce tato skupina ušetřila 12 až 14 korun podle druhu značky.“ (Holušová, 2014)

Účelová výroba tabákových výrobků s nižší sazbou daně

Sazby spotřební daně u tabákových výrobků jsou rozdílné pro jednotlivé skupiny.

Tabulka 5: Sazby daně z tabákových výrobků

	Pevná sazba daně
Cigarety	1,39 Kč/ks
Doutníky, cigarillos	1,64 Kč/ks
Tabák ke kouření	2 142 Kč/kg

Zdroj: (Česko, 2016)

Po přepočtení na jeden kilogram tabáku u cigaret (o váze 1 g) činí sazba cca 1 390 Kč/kg, u doutníků a cigarillos (o váze 10 g) jen cca 164 Kč/kg a u tabáku ke kouření je daných 2 142 Kč/kg. K daňovým únikům dochází balením tabáku do velkých doutníků, které nejsou určeny k přímé spotřebě, ale k balení do cigaretových dutinek (Marek, 2009).

4.1.2.4 Daňové úniky u spotřební daně z piva a vína

Teoretická možnost daňových úniků u piva je v účelové deklaraci nižší roční produkce, ale žádné úniky nebyly zjištěny. Ani víno není pro daňové úniky zajímavou komoditou. Sazba spotřební

daně šumivých vín a meziprojektu činí 2 340 Kč/hl a u tichých vín je sazba nulová (Česko, 2016).

4.2 Prostředky používané v boji proti daňovým únikům

Pro snížení škod v rámci daňové kriminality je velice důležité přijetí preventivních opatření, která k tomuto snížení budou prospívat. Při vytváření preventivních opatření je nutné vycházet z poznatků o příčinách a faktorech daňové kriminality. Veškerá opatření musí tvořit jednotný a provázaný systém. Zásadní je propojení mezi jednotlivými orgány – Ministerstvem financí (Finanční analytický útvar), Generálním ředitelstvím cel, Generálním finančním ředitelství a Policií České republiky.

4.2.1 Daňové přiznání

Daňové přiznání se podává za účelem správného zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady. Přiznání podává daňový subjekt, kterému to zákon ukládá, nebo který je k tomu správcem daně vyzván. V přiznání je povinen sám vyčíslit daň a uvést předepsané údaje (Česko, 2016).

4.2.2 Kontrolní hlášení

Kontrolní hlášení je speciální daňové tvrzení. Nenahrazuje řádné daňové přiznání k DPH ani souhrnné hlášení. Nahrazuje však samostatný výpis z evidence pro účely DPH v souvislosti (Ministerstvo financí České republiky, 2016). Zavedení kontrolního hlášení je efektivním prostředkem k odhalování daňových úniků a podvodů. Jeho cílem je umožnit správci daně přístup k informacím o vybraných transakcích realizovaných plátcem a ve spojení s dalšími údaji identifikovat riziková sdružení osob (karuselové podvody) neoprávněně odčerpávající finanční prostředky z veřejného rozpočtu. Kontrolní činnost správce daně se bude zaměřovat po provedené analýze na tato spojení (Ministerstvo financí České republiky, 2015). Kontrolní hlášení umožní finanční správě porovnávat, zda faktura, kterou jedna firma vykáže, se skutečně objeví v účetnictví i té firmy, která ji měla přijmout. Do systému se posílá souhrnný přehled faktur, které obsahují IČO obou stran plnění, datum a evidenční číslo dokladu (Kreč, 2016).

4.2.3 Souhrnné hlášení

Plátce je povinen podat souhrnné hlášení, pokud uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani, přemístění obchodního majetku do jiného členského státu, dodání zboží kupujícímu při dodání zboží uvnitř Evropské unie formou třístranného obchodu, pokud je plátce prostřední osobou v tomto obchodu, nebo poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě (Česko, 2016).

Správce daně údaje v souhrnném hlášení prověří, případné nejasnosti odstraní a údaje využije při stanovení daňové povinnosti ve vazbě na údaje v daňovém přiznání. Pro tyto účely budou použity i údaje, které správce daně obdrží v rámci mezinárodní spolupráce v integrovaném informačním systému CLO-VIES. Smyslem souhrnných hlášení je oznamovat správcům daně plnění, u nichž dochází k přesunutí daňových povinností z dodavatele na pořizovatele nebo z poskytovatele na příjemce (Galočík, a další, 2015).

4.2.4 Daňová kontrola

Daňová kontrola je jedním z klíčových institutů daňového řízení. Význam kontroly vyplývá především ze skutečnosti, že daně jsou v České republice vybírány na principu samovyměření (Zatloukal, 2011). Daňovou kontrolou pracovník správce daně zjišťuje nebo prověřuje daňový základ, nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně. Cílem daňové kontroly je správné zajištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady ve vztahu k veřejným rozpočtům (Grossová, 1996). Daňová kontrola bývá často považována daňovými subjekty za velmi výrazný zásah, přičemž v mnoha případech mohou mít výsledky kontroly značný vliv na další hospodářskou činnost daňových poplatníků (Šretr, 2011). Ministerstvo financí chce posílit kontrolní činnost. Nyní je na daňové kontroly vyčleněno asi 3 500 lidí a počet kontrolorů by se měl zdvojnásobit (Pravec, 2016).

Tabulka 6: Kontrolní činnost

	Počet kontrol		Změna v důsledku kontroly v mil. Kč
	Celkem	S rozdílem	
DPH	11 565	6 250	8 259,1
Spotřební daně a energetické daně	366	207	298,3
Minerální oleje	259	169	284,9
Tabák	2	0	0,0
Líh	47	26	9,1
Pivo	15	13	0,7
Vino	18	9	0,0
Elektřina	12	8	0,0
Zemní plyn	13	0	0,0
Pevná paliva	10	5	3,5

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.5 Daňová kobra

Daňová Kobra je společný tým Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Členové týmu bojují proti daňové kriminalitě a daňovým únikům především v oblasti spotřební daně a daně z přidané hodnoty. Díky operativní výměně informací rychle tipují kauzy daňových úniků. Nastavená spolupráce všech složek umožňuje včasnou identifikaci, odhalení a potírání daňových úniků. Hlavním cílem je řádný výběr daní a vrácení nezákonně získaných prostředků do státního rozpočtu a postih pachatelů. Daňová kobra za 18 měsíců existence zachránila pro státní rozpočet přes 4,1 miliardy Kč (Ministerstvo financí České republiky, 2014).

4.2.6 Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOKFK SKPV) se věnuje prověřování a vyšetřování nejzávažnějších forem trestné činnosti, kde vykonává dozor nejčastěji vrchní státní zastupitelství. Většina zpracovávané problematiky se týká daňové trestné činnosti, veřejných zakázek a nejzávažnějších forem korupčního jednání, případně praní špinavých peněz. (Policie ČR, 2015).

4.2.7 Centrální evidence účtů

Vláda schválila návrh Ministerstva financí a České národní banky na zřízení Centrální evidence účtů. Registr, který bude spravován Českou národní bankou, bude obsahovat výpis existujících účtů fyzických i právnických osob u bank a družstevních záložen. Součástí evidence nebudou údaje o pohybech ani zůstatcích na účtech klientů, ale pouze samotná informace o existenci účtů.

V případě závažného podezření z trestné činnosti mohou tyto informace žádat v rámci odhalování závažných daňových úniků Generální ředitelství cel a Generální finanční ředitelství, a při boji s trestnou činností obecně i státní zástupci, soudci, zpravodajské služby a Finanční analytický útvar MF. Registr umožní na základě jednoho dotazu nejpozději do 24 hodin zjistit, ve které bankovní instituci má podezřelý subjekt zřízený účet. Rychlé získání informací napomůže vyšší efektivitě v boji proti daňovým únikům, praní špinavých peněz nebo financování terorismu (Žurovec, 2016).

4.2.8 Reverse charge – režim přenesení daňové povinnosti

Ustanovení o režimu přenesení daňové povinnosti nařizuje přenos daňové povinnosti u vyjmenovaných zdanitelných plnění, tedy s místem v tuzemsku mezi dvěma plátcí daně. V rámci tohoto režimu má povinnost přiznat a zaplatit daň plátec, pro kterého bylo zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno (Galočík, a další, 2015). Režim přenesení daňové povinnosti se použije hlavně v případech dodání zlata plátcí, šrotu a odpadu, převodu emise povolenek na emise skleníkových plynů plátcí, poskytnutí stavebních a montážních prací plátcí, dodání mobilních telefonů, zařízení s integrovanými obvody, dodání herních konzolí či tabletů a laptopů, pokud celková částka základu daně veškerého dodávaného vybraného zboží překračuje částku 100 000 Kč, dodání komodit – obiloviny a technické plodiny, včetně olejnatých semen, pokud celková částka základu daně veškerého dodávaného vybraného zboží překračuje částku 100 000 Kč a další případy, které vyjmenovává zákon o DPH (Procházka, 2015).

Přenesení daňové povinnosti v praxi znamená, že dodavatel vystaví nejpozději do 15 dnů ode dne zdanitelného plnění daňový doklad, na kterém nebude vyčísleno DPH. Na dokladu bude informace o sazbě DPH a povinnosti odběratele doplnit a přiznat DPH. Odběratel je povinen výši daně na přijatém dokladu doplnit. Je odpovědný za správné přiřazení sazby daně a za její výpočet.

4.2.9 Systém QRM

Systém QRM – Quick Reaction Mechanism – Mechanismus rychlé reakce, zaváděný jako prostředek v boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty. Systém může být zaveden pouze na omezenou dobu nepřesahující 9 měsíců. Jedná se o opatření pro zrychlení procesu přijímání individuálních odchylek výhradně pro případy řešení náhlých daňových podvodů. V případech dlouhodobých podvodů (např. u pohonných hmot) jej není možné použít (Táborský, 2013).

4.2.10 Mezinárodní spolupráce

Proti daňovým únikům je nutné bojovat na úrovni národní, evropské ale i mezinárodní. Státy spolupracují na základě mnoha dohod, zakládají organizace a vytvářejí elektronické systémy, aby odhalily případy daňové kriminality a zabránily vzniku nových způsobů daňových úniků.

GATT

Všeobecná dohoda o clech a obchodu (General Agreement on Tariffs and Trade) je mnohostranná dohoda obsahující pravidla pro řízení obchodu. GATT je významná pro podnikatele i pro spotřebitele. Její postupy a pravidla vytvářejí rámec pro mezinárodní obchod a obchodní politiku (Sdružení ochrany spotřebitelů, 2002).

Dohoda FATCA

Dohoda FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) o zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku s ohledy na právní předpisy USA o informacích a jejich oznamování byla podepsána v roce 2014 mezi Českou republikou a USA. Na základě dohody si daňové správy vyměňují údaje o některých finančních účtech občanů obou států žijících v zahraničí. Otevírá nové možnosti v oblasti automatické výměny informací. Dohoda FATCA je uzavírána v rámci boje s daňovými úniky i se státy označovanými jako daňové ráje (Ležatka, 2014).

OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development) je jednou z nejaktivnějších skupin, usilující o stanovení společných hospodářských cílů. Stojí v čele zápasu, jehož cílem je zabránit tzv. daňovým rájům, aby se staly celosvětovými pračkami peněz (Epping, 2004).

FATF

Finanční akční výbor (Financial Action Task Force) je mezivládní mezinárodní organizace, která má v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu celosvětový vliv při vytváření standardů a hodnocení jurisdikcí. V roce 1990 výbor vydal tzv. Čtyřicet doporučení v boji proti praní špinavých peněz, které v roce 2001 doplnil o 9 Speciálních doporučení v boji proti financování terorismu. Doporučení jsou také zaměřena proti korupci a daňovým trestným činům (Ministerstvo financí České republiky, 2005).

Systém VIES

Za účelem prevence daňových úniků byl v Evropské unii vytvořen elektronický systém VAT Information Exchange System – VIES, který umožňuje správcům daně kontrolovat řádné zdanění zboží. Sběr a zpracování informací, poskytnutých plátcí DPH, jsou prováděny finančními úřady. Provádí se na základě souhrnných hlášení, podávaných za každé kalendářní čtvrtletí plátcí, kteří uskutečnili dodání zboží osobě registrované k DPH v jiném členském státě, a to bez ohledu na hodnotu dodání (Machková, a další, 2007).

Intrastat

Intrastat je systém pro sběr a zpracování dat pro statistiky obchodů se zbožím mezi členskými státy. Zahrnuje údaje o pohybu zboží mezi Českou republikou a ostatními členskými státy. Vykazuje také údaje o pohybu zboží, které není přímo předmětem obchodu mezi obchodními partnery z různých členských států. Jde o zboží, které skutečně přestupuje státní hranici České republiky, s výjimkou zboží zdržujícím se na území České republiky jen dočasně z důvodu dopravních (tranzit) nebo pokud se jedná o některé zvláštní druhy a pohyby zboží. Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy Evropské unie (Český statistický úřad, 2016).

EMCS

Elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani (Excise Movement and Control System) umožňuje zjednodušení pohybu zboží mezi členskými státy EU v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně. Přispívá k podílení aspektů vnitřního trhu v pohybu zboží nepodléhajícího spotřební dani. Systém zabezpečuje lepší kontrolu a řízení přeprav (Generální ředitelství cel, 2010).

EUROCANET

Systém EUROCANET představuje jeden z nástrojů v oblasti boje proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty. Systém umožňuje výměnu informací mezi členskými státy Evropské unie. Jeho cílem je odhalování rizikových obchodních transakcí a subjektů zapojených do organizovaných podvodů s DPH (karuselové podvody) (Kalivoda, 2009).

4.3 Daňové podvody v letech 2011 – 2015

V následující části práce se zaměřím na podrobnou analýzu jednotlivých daňových podvodů v letech 2011 – 2015.

4.3.1 Vývoj daňových podvodů v letech 2011 - 2015

Daňové trestné činy tvoří samostatnou skupinu zařazenou s trestnými činy poplatkovými a devizovými do druhé části, čtvrté hlavy (Trestné činy hospodářské), druhého dílu trestního zákona. Analýzu trestných činů zaměřím na tři paragrafy tohoto zákona - § 240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, § 241 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby a § 244 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží.

Tabulka 7: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2011

Kraj	Krácení daně			Porušování předpisů o nálepkách			Neodvedení daně		
	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč
Praha	136	94	1 758 169	6	5	79	282	114	70 109
Středočeský	49	31	29 015	1	1	231	43	16	10 270
Jihočeský	31	31	34 791	3	1	0	31	18	11 045
Plzeňský	31	25	30 171	3	2	0	13	13	4 707
Ústecký	77	69	113 824	25	26	2 219	84	71	39 226
Královeshrad.	37	26	115 891	0	0	0	21	16	4 573
Jihomoravský	59	39	484 478	5	5	0	115	87	33 198
Moravskoslez.	82	77	318 012	11	17	172	29	15	13 350
Olomoucký	52	40	130 990	7	6	121	26	11	7 904
Zlínský	42	45	93 049	1	1	40	19	21	10 108
Vysočina	44	20	61 691	1	1	19	8	5	651
Pardubický	22	18	86 438	2	2	50	5	9	1 144
Liberecký	26	17	94 802	10	11	114	9	17	2 153
Karlovarský	16	15	9 799	3	3	133	7	9	1 961
ČR	704	547	3 361 121	78	81	3 177	692	422	210 396

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2011 došlo k největším škodám při krácení daně v Praze (52 %) a v Jihomoravském kraji (15 %). K porušování předpisů o nálepkách nejčastěji docházelo v Ústeckém kraji, kde škody dosáhly 70 % celorepublikové sumy. Nejvíce odhalených případů neodvedení daně bylo v Praze (40 %), v Moravskoslezském kraji (17 %) a Ústeckém kraji (12 %). Celková škoda vlivem sledovaných daňových podvodů za rok 2011 činila 3 574 694 000 Kč.

Tabulka 8: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2012

Kraj	Krácení daně			Porušování předpisů o nálepkách			Neodvedení daně		
	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč
Praha	204	118	3 724 329	8	8	58	236	73	62 946
Středočeský	75	26	540 942	2	0	0	42	20	4 603
Jihočeský	29	31	90 098	7	15	0	12	13	2 303

Plzeňský	24	25	14 527	3	1	845	21	20	6 436
Ústecký	113	79	259 822	20	22	1 776	59	57	26 437
Královeshrad.	38	30	257 053	0	0	0	15	10	4 671
Jihomoravský	126	81	452 880	1	1	0	96	67	22 426
Moravskoslez.	96	81	215 501	15	18	90	21	13	4 291
Olomoucký	60	38	359 662	7	6	32	23	13	6 190
Zlínský	41	61	142 742	18	11	54	38	38	13 445
Vysočina	42	35	70 068	0	0	0	18	7	3 376
Pardubický	28	22	58 955	3	3	18	3	5	3 474
Liberecký	33	35	91 388	11	10	453	7	2	873
Karlovarský	7	8	793	4	0	1 938	16	17	7 841
ČR	916	670	6 278 758	99	95	5 264	607	355	169 310

Zdroj: vlastní zpracování

Rok 2012 se vyznačoval největšími škodami při krácení daně v Praze (59 %), Středočeském (9%) a v Jihomoravském kraji (7 %). K porušování předpisů o nálepkách nejčastěji docházelo v Ústeckém a Zlínském kraji, největší škody však vznikly v Karlovarském (38 %) a Ústeckém kraji (34 %). Nejvíce odhalených případů neodvedení daně bylo v Praze (39 %) a v Jihomoravském kraji (16 %). Celková škoda vlivem sledovaných daňových podvodů za rok 2012 činila 6 453 332 000 Kč.

Tabulka 9: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2013

Kraj	Krácení daně			Porušování předpisů o nálepkách			Neodvedení daně		
	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč
Praha	453	216	4 107 127	8	3	131	288	76	54 755
Středočeský	57	39	185 511	2	2	0	33	20	7 638
Jihočeský	37	21	108 335	1	5	0	10	8	2 711
Plzeňský	23	16	55 610	0	0	0	8	6	2 676
Ústecký	89	99	149 872	17	20	1 217	49	47	19 230
Královeshrad.	50	34	117 299	1	1	45	24	13	6 964
Jihomoravský	70	74	353 857	6	8	30	92	74	21 140
Moravskoslez.	106	93	601 976	12	16	111	16	16	2 921
Olomoucký	59	60	229 890	2	2	0	5	12	2 076
Zlínský	40	60	482 832	14	12	225	27	27	6 189
Vysočina	43	25	65 799	1	0	123	12	11	2 696
Pardubický	36	29	124 758	1	0	0	8	3	618
Liberecký	38	37	45 631	19	21	126	3	5	934
Karlovarský	13	15	214 656	2	5	0	8	9	1 892
ČR	1 114	818	6 843 153	86	95	2 008	583	327	132 437

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2013 došlo k největším škodám při krácení daně v Praze (60 %), Moravskoslezském (9 %) a Zlínském kraji (7 %). K porušování předpisů o nálepkách nejčastěji docházelo v Libereckém a Ústeckém kraji. Největší škody vznikly právě v Ústeckém kraji (61 %). Nejvíce odhalených případů neodvedení daně bylo v Praze (49 %), jejichž výše přesáhla 40 % škod z této

trestné činnosti v celé republice. Celková škoda vlivem sledovaných daňových podvodů za rok 2013 činila 6 977 598 000 Kč.

Tabulka 10: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2014

Kraj	Krácení daně			Porušování předpisů o nálepkách			Neodvedení daně		
	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč
Praha	253	181	3 170 192	4	6	7	437	148	70 360
Středočeský	57	36	247 323	2	0	0	59	22	33 353
Jihočeský	45	31	88 565	4	8	81	13	15	4 833
Plzeňský	22	20	41 227	0	0	0	5	2	651
Ústecký	82	71	344 366	19	18	1 370	63	55	21 287
Královeshrad.	42	29	929 030	1	0	71	27	21	6 265
Jihomoravský	68	66	1 145 745	1	1	0	73	99	19 148
Moravskoslez.	106	111	420 445	5	4	5	28	12	7 458
Olomoucký	40	47	305 002	0	0	0	11	7	4 490
Zlínský	40	43	956 267	2	4	0	16	17	4 735
Vysočina	53	36	344 152	0	0	0	14	6	1 042
Pardubický	18	24	461 615	2	2	37	4	6	1 042
Liberecký	15	15	97 960	21	21	6 422	10	5	1 218
Karlovarský	17	15	20 385	3	3	1 415	13	7	587
ČR	858	725	8 572 074	64	69	9 408	773	422	179 750

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2014 došlo k největším škodám při krácení daně v Praze (37 %), Jihomoravském (13 %), Zlínském (11 %) a Královeshradském kraji (11 %). K porušování předpisů o nálepkách nejčastěji docházelo v Libereckém (33 %) a Ústeckém kraji (30 %). Nejvíce případů neodvedení daně bylo odhaleno v Praze (57 %). Celková škoda vlivem sledovaných daňových podvodů za rok 2013 v České republice činila 8 761 232 000 Kč.

Tabulka 11: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2015

Kraj	Krácení daně			Porušování předpisů o nálepkách			Neodvedení daně		
	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč	Zjištěno případů	Stíháno osob	Škoda v tis. Kč
Praha	256	145	3 721 013	0	1	0	246	106	53 208
Středočeský	96	48	66 724	1	1	48	50	26	19 248
Jihočeský	27	34	73 873	8	7	36	9	5	9 074
Plzeňský	21	13	14 728	2	1	715	20	5	1 155
Ústecký	88	92	186 382	13	16	1 622	39	54	9 388
Královeshrad.	78	54	140 696	0	0	0	19	15	2 618
Jihomoravský	137	73	870 782	6	4	803	84	90	24 555
Moravskoslez.	109	104	431 595	18	19	271	24	13	1 677
Olomoucký	59	48	221 200	3	3	325	11	7	3 930
Zlínský	33	41	1 353 231	2	2	0	19	19	3 752
Vysočina	57	19	118 688	0	0	0	10	8	2 608
Pardubický	15	15	25 365	2	2	18	5	2	1 919

Liberecký	23	11	41 848	37	38	407	11	8	1 577
Karlovarský	16	19	91 616	3	4	846	5	4	313
ČR	1 015	716	7 957 739	95	98	5 092	552	357	135 012

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2015 došlo k největším škodám při krácení daně v Praze, Zlínském a Jihomoravském kraji. K porušování předpisů o nálepkách nejčastěji docházelo v Libereckém kraji, ale největší škody byly způsobeny v kraji Ústeckém. Nejvíce odhalených případů neodvedení daně bylo v Praze, kde byly také způsobeny největší škody. Celková škoda vlivem sledovaných daňových podvodů za rok 2015 v České republice činila 8 097 843 000 Kč.

4.3.2 Krácení daně

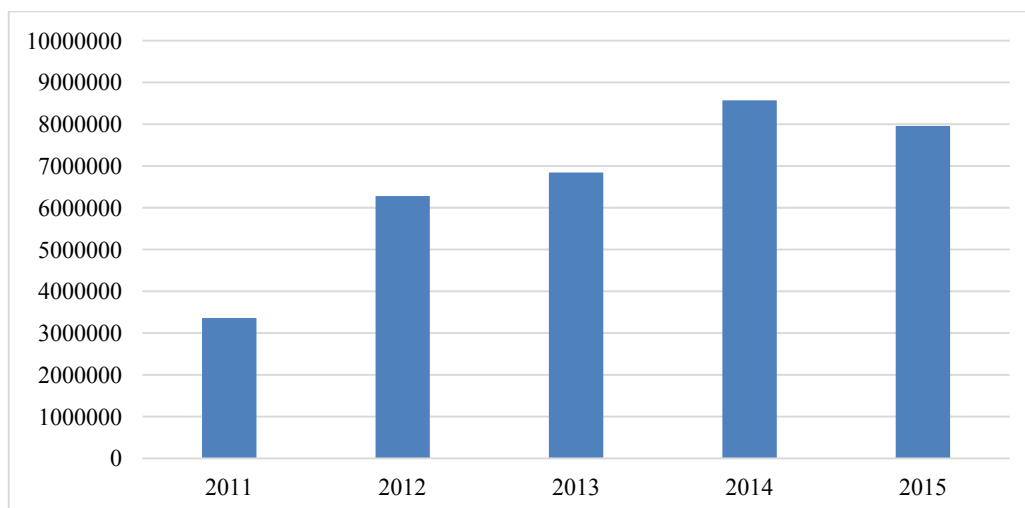
Škoda způsobená podle §240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby v letech 2011 – 2015 v České republice dosáhla celkem 33 012 845 000 Kč. Roční průměr činí 6 602 569 000 Kč. Škody se v letech 2011 – 2014 vyznačovaly rostoucí tendencí a v roce 2015 došlo k mírnému poklesu. Maxima bylo dosaženo v roce 2014 (8 572 074 000 Kč).

Tabulka 12: Škoda způsobená krácením daně v tis. Kč v letech 2011 - 2015

Kraj	2011	2012	2013	2014	2015
Praha	1 758 169	3 724 329	4 107 127	3 170 192	3 721 013
Středočeský	29 015	540 942	185 511	247 323	66 724
Jihočeský	34 791	90 098	108 335	88 565	73 873
Plzeňský	30 171	14 527	55 610	41 227	14 728
Ústecký	113 824	259 822	149 872	344 366	186 382
Královeský	115 891	257 053	117 299	929 030	140 696
Jihomoravský	484 478	452 880	353 857	1 145 745	870 782
Moravskoslez.	318 012	215 501	601 976	420 445	431 595
Olomoucký	130 990	359 662	229 890	305 002	221 200
Zlínský	93 049	142 742	482 832	956 267	1 353 231
Vysočina	61 691	70 068	65 799	344 152	118 688
Pardubický	86 438	58 955	124 758	461 615	25 365
Liberecký	94 802	91 388	45 631	97 960	41 848
Karlovarský	9 799	793	214 656	20 385	91 616
ČR	3 361 121	6 278 758	6 843 153	8 572 074	7 957 739

Zdroj: vlastní zpracování

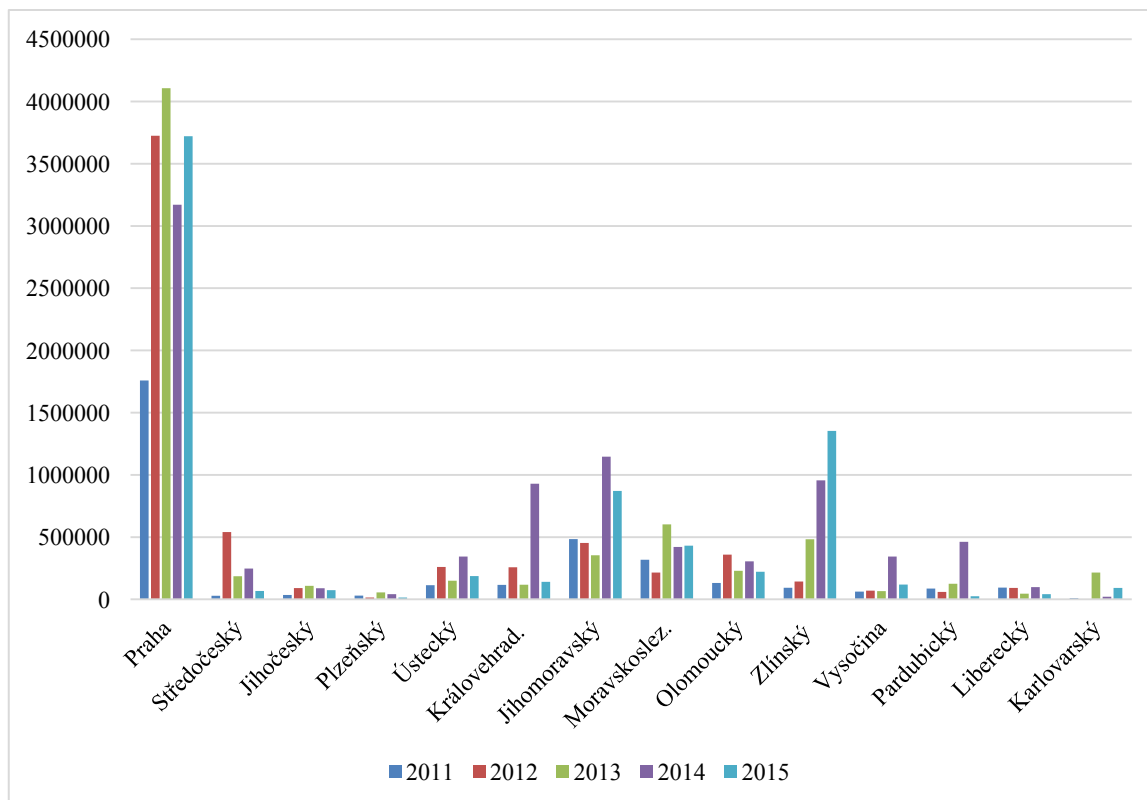
Obrázek 9: Roční škody způsobené krácením daní v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší škoda způsobená krácením daní v období 2011 – 2015 byla zaznamenána v roce 2014 (8 572 074 000 Kč) a nejnižší v roce 2011 (3 361 121 000 Kč).

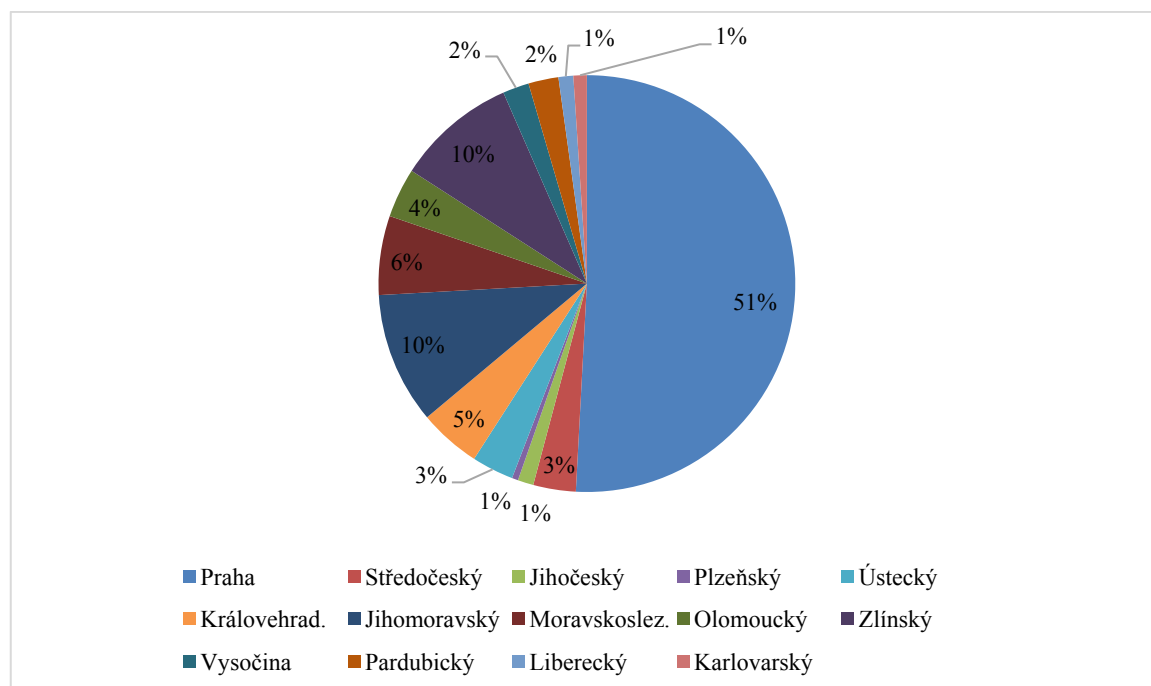
Obrázek 10: Škody z krácení daně podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafického zobrazení škod rozdělených podle krajů je patrné, že nejproblémovějším krajem je Praha, kde ve všech sledovaných obdobích byly zjištěny extrémní hodnoty (celkem 16 480 830 000 Kč). K větším výkyvům došlo v roce 2014 v Královehradeckém, Jihomoravském a Zlínském kraji, v roce 2015 opět v Jihomoravském a Zlínském kraji.

Obrázek 11: Škody z krácení daně v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)

Zdroj: vlastní zpracování

Z geografického pohledu se na krácení daní z více než poloviny podílela Praha (51 %). Další problémové oblasti jsou Zlínský (10%), Jihomoravský (10%), Moravskoslezský (6%) a Královehradecký kraj (5%). Ostatní kraje se na krácení daní podílely menší mírou (do 5%).

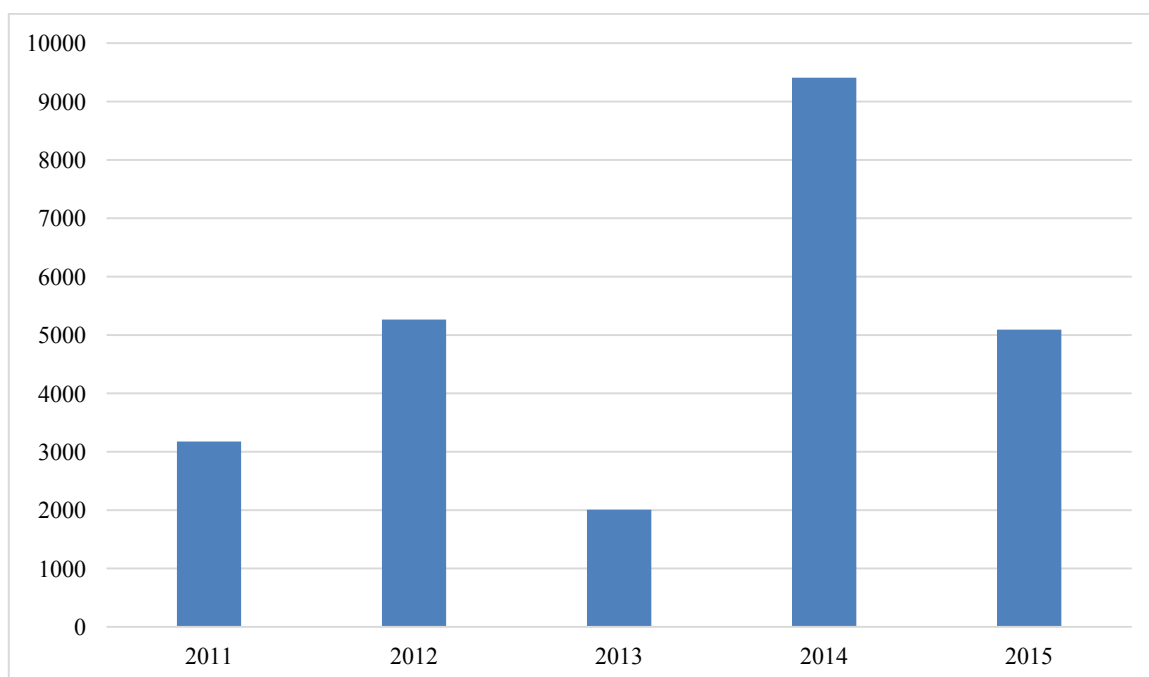
4.3.3 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží

V letech 2011 – 2015 v České republice podle §244 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech označení zboží vznikly škody v hodnotě 24 949 000 Kč. Roční průměr činí 4 989 800 Kč.

Tabulka 13: Škoda způsobená porušením předpisů o nálepkách v tis. Kč v letech 2011 - 2015

Kraj	2011	2012	2013	2014	2015
Praha	79	58	131	7	0
Středočeský	231	0	0	0	48
Jihočeský	0	0	0	81	36
Plzeňský	0	845	0	0	715
Ústecký	2 219	1 776	1 217	1 370	1 622
Královehrad.	0	0	45	71	0
Jihomoravský	0	0	30	0	803
Moravskoslez.	172	90	111	5	271
Olomoucký	121	32	0	0	325
Zlínský	40	54	225	0	0
Vysočina	19	0	123	0	0
Pardubický	50	18	0	37	18
Liberecký	114	453	126	6 422	407
Karlovarský	133	1 938	0	1 415	846
ČR	3 177	5 264	2 008	9 408	5 092

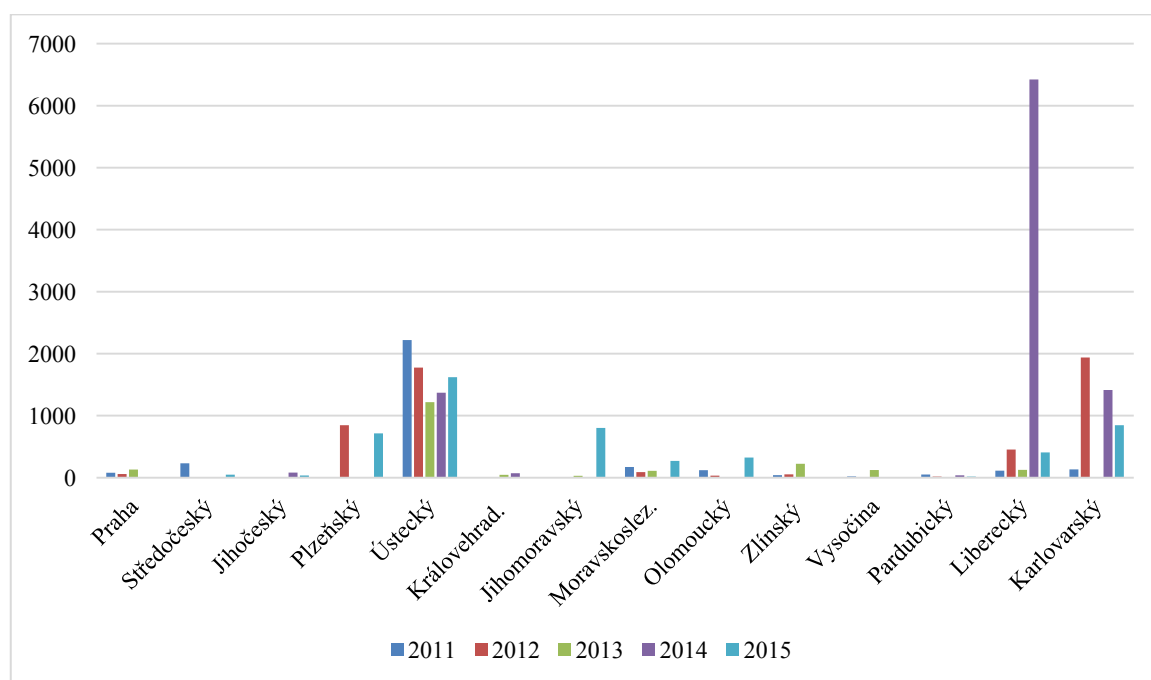
Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 12: Roční škody způsobené porušením předpisů o nálepkách v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj škod způsobených porušením předpisů o nálepkách má kolísavý vývoj. Svého maxima dosáhl v roce 2014 (9 408 000 Kč) a minima v roce 2013 (2 008 000 Kč).

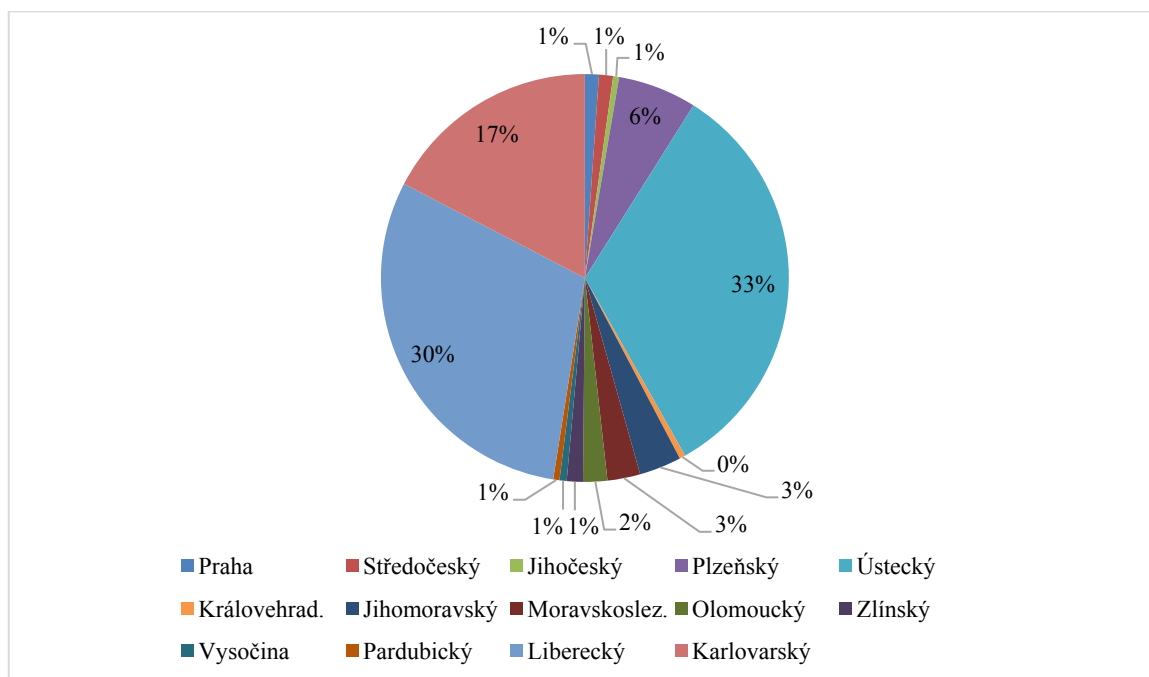
Obrázek 13: Škody z porušení předpisů o nálepkách podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Nejproblémovější kraje z hlediska škod vzniklých porušením předpisů o nálepkách jsou Liberecký, Ústecký a Karlovarský. V Libereckém kraji došlo k obrovskému nárůstu v roce 2014, vývoj v Ústeckém kraji byl konstantní a v Karlovarském kraji došlo k nárůstům v roce 2012 a 2014. V ostatních oblastech republiky jsou vzniklé škody až na drobné výkyvy nulové.

Obrázek 14: Škody z porušení předpisů o nálepkách v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)

Zdroj: vlastní zpracování

Největší škody způsobené tímto podvodem vykazuje Ústecký (33 %), Liberecký (30 %), Karlovarský (17 %) a Plzeňský kraj (6 %). Výsledek Libereckého kraje je způsoben prudkým nárůstem v roce 2014.

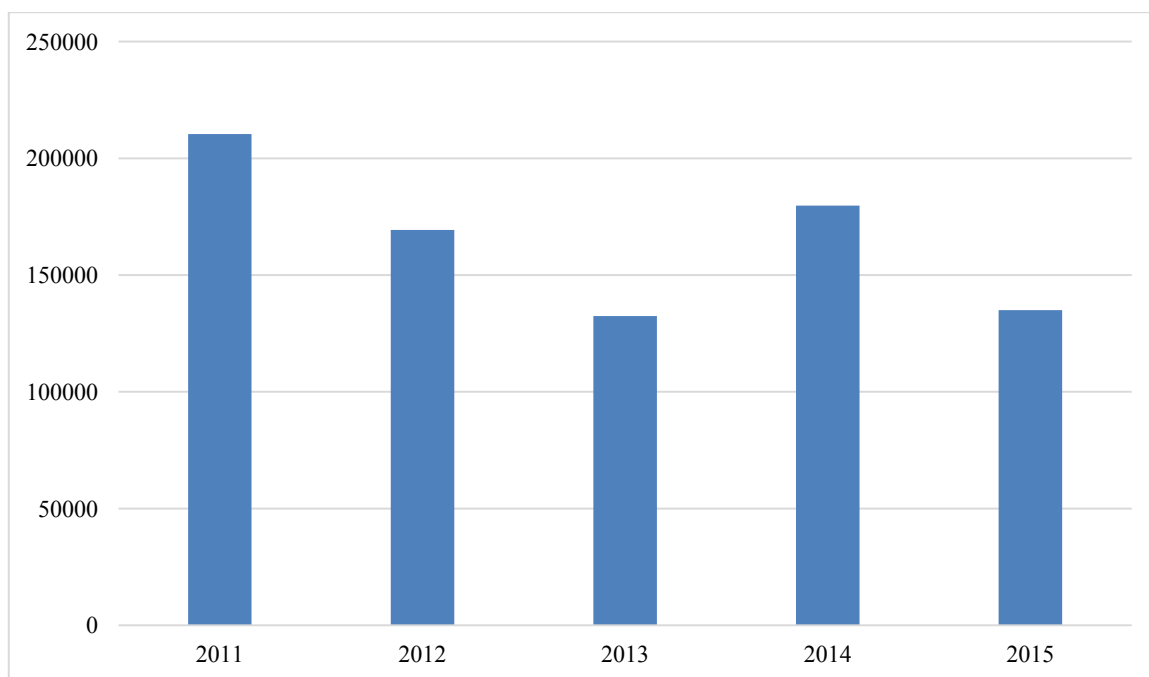
4.3.4 Neodvedení daně

Podle §241 Neodvedení daně, pojistného na sociálním zabezpečení a podobné platby byly v letech 2011 – 2015 vykázány škody v hodnotě 826 905 000 Kč. Průměrná škoda v České republice činila 165 381 000 Kč/rok.

Tabulka 14: Škoda způsobená neodvedením daně v tis. Kč v letech 2011 - 2015

Kraj	2011	2012	2013	2014	2015
Praha	70 109	62 946	54 755	70 360	53 208
Středočeský	10 270	4 603	7 638	33 353	19 248
Jihočeský	11 045	2 303	2 711	4 833	9 074
Plzeňský	4 707	6 436	2 676	651	1 155
Ústecký	39 226	26 437	19 230	21 287	9 388
Královehrad.	4 573	4 671	6 964	6 265	2 618
Jihomoravský	33 198	22 426	21 140	19 148	24 555
Moravskoslez.	13 350	4 291	2 921	7 458	1 677
Olomoucký	7 904	6 190	2 076	4 490	3 930
Zlínský	10 108	13 445	6 189	4 735	3 752
Vysočina	651	3 376	2 696	1 042	2 608
Pardubický	1 144	3 474	618	1 042	1 919
Liberecký	2 153	873	934	1 218	1 577
Karlovarský	1 961	7 841	1 892	587	313
ČR	210 396	169 310	132 437	179 750	135 012

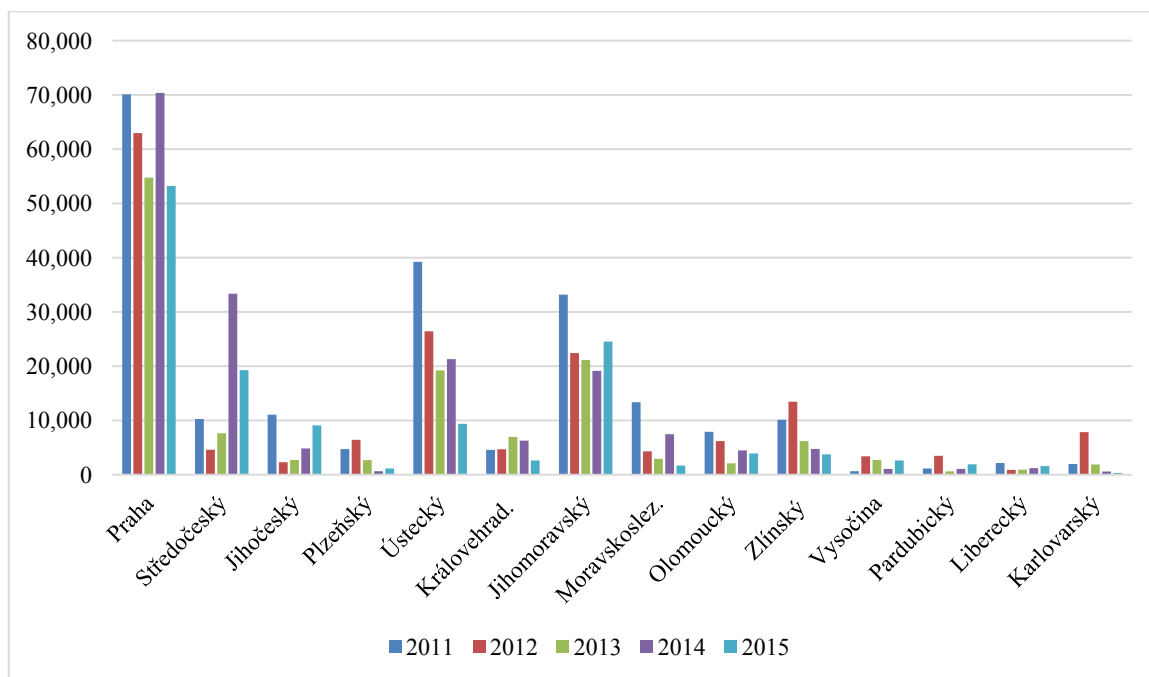
Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 15: : Roční škody způsobené neodvedením daní v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafického znázornění ročního vývoje škod je patrný pokles od roku 2011 do 2013. V roce 2014 došlo k mírnému nárůstu. Hodnota škod v roce 2015 klesla opět na úroveň roku 2013. Největší škody za pozorované období vznikly v roce 2011 (210 396 000 Kč).

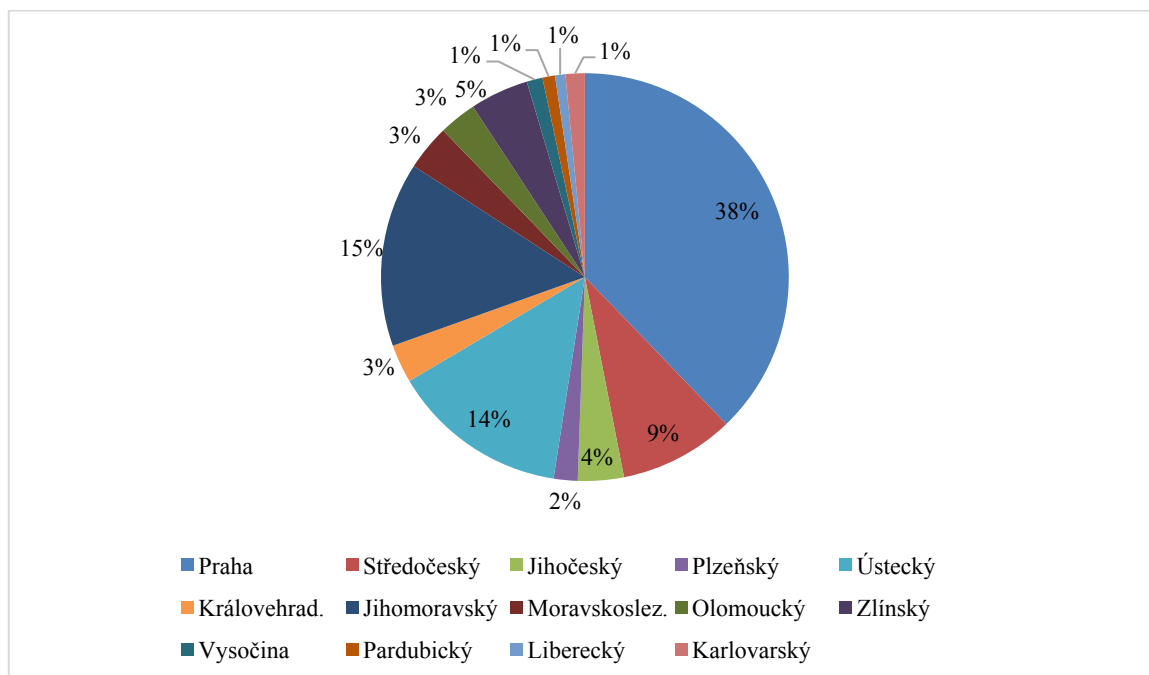
Obrázek 16: Škody z neodvedení daní podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Z rozdělení podle krajů je evidentně nejproblémovější oblastí Praha, Ústecký a Jihomoravský kraj. Také ve Středočeském kraji došlo v roce 2014 k velkému nárůstu škod. Nejvyšší hodnoty byly naměřeny v Praze v roce 2011 a 2014, kdy škody přesáhly 70 mil. Kč.

Obrázek 17: Škody z neodvedení daní v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)

Zdroj: vlastní zpracování

Na škodě způsobené porušením § 241 Neodvedení daně, pojistného na sociálním zabezpečení a podobné povinné platby se největší částí podílela Praha, Jihomoravský, Ústecký, Středočeský a Zlínský kraj. V ostatních oblastech za sledované období vznikly škody nepřesahující 5 % republikové sumy.

4.3.5 Shrnutí výsledků

Škody vzniklé porušením § 240 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, § 241 Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby a § 244 Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení za období 2011 – 2015 dosáhly hodnoty 33 864 699 000 Kč. Největší podíl na škodě mají daňové úniky související s krácením daní (98 %). O poznání menší byla vzniklá škoda za neodvedení daně (2 %) a téměř nulová za porušení předpisů o nálepkách.

Tabulka 15: Škody způsobené daňovými podvody v letech 2011 - 2015

	Zjištěná škoda v Kč	%
Krácení daní	33 012 845 000	97,49
Neodvedení daní	826 905 000	2,44
Porušení předpisů o nálepkách	24 949 000	0,07
Celkem	33 864 699 000	100

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Vliv daňových úniků na veřejné rozpočty

Přesné vyčíslení daňových úniků v České republice není možné. Pokud ale budeme vycházet z názoru ekonomů, že daňové úniky činí 2 – 2,5 % HDP, dostaneme se za rok 2015 až na částku 111 mld. Kč (HDP v roce 2015 dosáhl 4 477 mld. Kč). To znamená, že státní pokladna přišla právě o 111 mld. Srovnatelná částka byla například vybrána v roce 2015 na dani z příjmu fyzických osob.

4.5 Diskuse výsledků

V následující části se budu zabývat vyhodnocením jednotlivých výzkumných problémů.

Jaké daňové úniky se týkají nepřímých daní?

U daně z přidané hodnoty a spotřební daně jsou daňové úniky nejoblíbenější, neboť výnosy z této trestné činnosti jsou obrovské a pravděpodobnost odhalení pachatelů, zejména organizátorů, je relativně malá. U daně z přidané hodnoty nejčastěji dochází k daňovým únikům zkruslováním daňové povinnosti, karuselovými podvody, porušením režimu tranzit, přeprodejem zboží v daňových skladech nebo manipulací s deklarovanou hodnotou zboží. Úniky u minerálních olejů probíhají formou nelegálního dovozu, zneužití nižších sazeb v sousedních státech, záměrného překračování výše zajištění, podvodného ukončení přepravy, nelegálním mícháním pohonných hmot, zneužití minerálních olejů k jinému než deklarovanému účelu a neoprávněného uplatnění nároku na vrácení daně. Daňové úniky u lihu a lihových výrobků mají podobné mechanismy, jako u minerálních olejů. Specifickými způsoby úniku u lihu a lihových výrobků je nelegální výroba a prodej, domácí výroba lihovin, neoprávněné využívání pěstiteckých pálenic a zneužívání znehodnoceného lihu. Spotřební daň u tabákových výrobků je obcházena nelegálním dovozem, fiktivním vývozem, nelegální výrobou a účelovou výrobou tabákových výrobků s nižší sazbou daně.

Tyto způsoby daňových úniků se vyznačují organizovaností a spoluprací mnoha osob – kolotočové podvody. Často jsou na jednatelské pozici společností, provádějících daňové podvody ve velkém měřítku, dosazování tzv. bílí koně. Díky této skutečnosti, je velice obtížné dopátrat skutečné pachatele daňových úniků.

Jaké existují nástroje v boji proti daňovým únikům?

Česká republika se proti daňovým únikům snaží bojovat mnoha způsoby. Mezi nejzákladnější patří daňová přiznání, která je povinen podávat každý subjekt kterému to ukládá zákon. U daně z přidané hodnoty od roku 2016 vznikla povinnost podávat kromě daňového přiznání a souhrnného hlášení, ještě kontrolní hlášení, které je prostředkem k odhalování karuselových podvodů. Dalším nástrojem je daňová kontrola, která prověřuje správné stanovení daně. K odhalování daňových podvodů dochází prostřednictvím specializovaných orgánů, jako je Daňová kobra a Útvar odhalování korupce a finanční kriminality. Důležitým prostředkem je mezinárodní spolupráce. Česká republika podepsala mnoho dohod přispívajících k zabránění

daňových úniků. Také využívá nadnárodní elektronické systémy a je členem organizací, bojujících s hospodářskou kriminalitou.

Jak velké škody způsobují daňové úniky v České republice a jaký mají vliv na veřejné rozpočty?

Za sledované období (2011 – 2015) v České republice byly škody způsobené daňovými podvody vyčísleny na 33 864 699 000 Kč. Tato částka ale nezahrnuje daňové úniky, které nebyly odhaleny.

Názory ekonomů tvrdí, že daňové úniky činí 2 – 2,5 % HDP, což by za rok 2015 znamenalo přibližně částku 111 000 000 000 Kč. Přesné vyčíslení daňových úniků není možné.

Při analýze daňových podvodů v letech 2011 – 2015 jsem se zaměřila na tři nejzásadnější druhy daňových trestných činů – krácení daně, porušování předpisů o nálepkách a neodvedení daně. Největší škody byly způsobeny krácením daně (33 012 845 000 Kč). Při rozdělení škod mezi jednotlivé kraje, bylo patrné, že nejproblémovější je hlavní město Praha (v případě krácení daně a neodvedení daně). Myslím si, že tato skutečnost je způsobena tím, že pravděpodobnost daňové kontroly je v hlavním městě nízká. Společnosti, které jsou zakládány s úmyslem daňových podvodů, mají svá sídla právě v Praze.

Daňové úniky jsou nebezpečným a zatěžujícím prvkem pro českou ekonomiku. I když tvoří jen zanedbatelnou část kriminalistiky, její škody mají obrovský rozsah. Kdyby se podařilo vybrat peníze, o které stát přišel daňovými podvody, mohly by posloužit při řešení významných otázek ve školství, ve zdravotnictví apod. Dalším negativním dopadem jsou chybějící finance. Tento problém je řešen neustálým zvyšováním daňového zatížení. Tím ale trpí pouze poplatníci, kteří svou povinnost řádně plní, zatímco se zvyšuje motivace k páčání daňových úniků.

4.6 Návrhy opatření

V rámci koordinace daňových úniků je potřeba provést změny zejména v legislativě. Právní úprava hospodářského života je nyní často nepřehledná a nesrozumitelná. Zákony jsou přesyceny novelami.

Pro boj s daňovými úniky je potřeba průběžně proškolovat pracovníky, zabývající se touto problematikou. Daňová trestná činnost je velice specializovaná, rafinovaná a jen těžko identifikovatelná. Proto je nutné, aby také pracovníci příslušných legislativních orgánů,

pracovníci ve sféře výkonné, kontrolní i trestní měli speciální odbornost a stále inovovali své znalosti.

Dalším opatřením, které by mělo mít příznivý vliv na snížení daňových úniků je zavedení elektronické evidence tržeb. Princip elektronické evidence tržeb spočívá v tom, že je každá platba evidována a zákazník od obchodníka obdrží účtenku s unikátním kódem. Při uskutečnění evidované tržby odešle obchodník datovou zprávu na server Finanční správy, kde budou informace uloženy, a bude vygenerován unikátní kód. Tento kód bude ihned odeslán zpět obchodníkovi na jeho zařízení, které jej vytiskne na účtenku. Evidence tržeb předpokládá efektivnější výběr daní, cílenou kontrolu a méně administrativy spojené s daňovými kontrolami.

K omezení daňových úniků na spotřební daní by přispělo sjednocení všech sazeb spotřební daně v rámci celé Evropské unie. Toto opatření ale není možné. V jednotlivých zemích panují různé názory o tom, do jaké míry má být vybrané zboží spotřební daní zatíženo.

Další příznivou změnou by také bylo sjednocení sazby spotřební daně u tabákových výrobků. Nyní se sazba u 1 kg tabáku liší podle toho, v jaké formě tabákového výrobku je obsažen.

Snižování rozsahu daňových podvodů je záležitostí dlouhodobou a postupnou. Vždy je důležité neopomenout riziko, že náklady vynaložené na prevenci proti těmto podvodům mohou být vyšší než užitek z těchto nákladů plynoucí.

Závěr

Daňové úniky představují velice komplikovanou problematiku. Bezesporu se jedná o závažnou formu trestné činnosti s mnoha negativními společenskými dopady. Odhalování daňových úniků a následné dokazování je velice obtížné. Výskyt podvodů je na vzestupu a pachatelé jsou v hledání nových způsobů jejich provedení velmi vynalézaví. V boji proti daňovým podvodům je důležité si uvědomit, že tento jev nelze nikdy zcela vymýtit. Koordinace rozsahu daňových úniků by měla být považována za postupnou a dlouhodobou záležitost.

Cílem mé práce bylo provést analýzu daňových úniků u nepřímých daní, posoudit jejich dopady na veřejné rozpočty a zhodnotit nástroje používané v boji proti daňovým únikům. V teoreticko-metodologické části jsem se zaměřila na vysvětlení základních pojmů zásadních pro správné uchopení tématu – daňový systém v České republice, daňový únik, správa daní, státní rozpočet apod. V aplikační části jsem tyto znalosti uplatnila. Nejprve jsem provedla analýzu daňových úniků u nepřímých daní. Z hlediska výskytu daňových úniků lze za nejrizikovější označit především trh s pohonnými hmotami a karuselové podvody u daně z přidané hodnoty. Dále jsem zhodnotila nástroje používané v boji proti daňovým únikům, provedla rozbor jednotlivých daňových podvodů v České republice v letech 2011 – 2015 a posoudila jejich dopady na veřejné rozpočty. V diskusi výsledků jsem se zabývala stanovenými výzkumnými problémy, na které jsem odpověděla. V závěru aplikační části jsem navrhla několik řešení problémů s daňovými úniky. Mezi navrhovaná opatření jsem zařadila změny v legislativě, intenzivní proškolení pracovníků zabývajících se touto problematikou, zavedení elektronické evidence tržeb do všech odvětví, sjednocení sazeb spotřebních daní v rámci Evropské unie a sjednocení sazby spotřební daně na 1 kg tabáku. Tímto považuji cíl bakalářské práce za splněný.

Problematice daňových úniků je potřeba věnovat dostatečnou pozornost. Sledovat trendy ve vývoji nových způsobů daňových podvodů a operativně přijímat opatření k jejich zamezení. Zcela zabránit daňovým únikům není možné, je ale nutné usilovat o jejich minimalizaci a důsledný postih provinilých subjektů.

5 Seznam zdrojů

A) vnitropodnikové materiály, statistiky, právní předpisy, normy, ověřené technologie, užité vzory a další institucionální zdroje

Česko. 2016. *Daňové zákony 2016, úplná znění platná k 1. 1. 2016.* Praha : Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0022-4.

—, **2009.** Trestní zákoník. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [Online] 9. Únor 2009. [Citace: 8. Duben 2016.] <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2009&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>. ISSN 1211-1244.

Český statistický úřad. 2015. Česká republika v číslech - 2015. *Český statistický úřad.* [Online] 11. Prosinec 2015. [Citace: 25. Březen 2016.] <https://www.czso.cz/documents/10180/20556127/32020315c.pdf/cbe07c73-b0bd-48f3-a765-4d7d2f49c633?version=1.1>. ISBN 978-80-250-2639-7.

Ministerstvo financí - Sekce veřejné rozpočty. 2015. Státní rozpočet 2015 v kostce. *Informační příručka Ministerstva financí ČR.* Praha : Ministerstvo financí, 2015. ISBN 978-80-85045-75-8.

Policie ČR. 2016. Kriminalita. *Policie České republiky.* [Online] 2016. [Citace: 11. Duben 2016.] <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

Potravinářská komora ČR. 2009. OBOROVÁ PŘÍRUČKA - Živnost: Pěstitelské pálení. *Hospodářská komora České republiky.* [Online] Červen 2009. [Citace: 19. Březen 2016.] <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:PDW4dyxdpEMJ:www.foodnet.cz/soubor.php%3Fid%3D15103%26kontrola%3D20f11d95c3247efc2dbd8ab7b2e22aa5+%&cd=7&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.

—, **2009.** OBOROVÁ PŘÍRUČKA - Živnost: Výroba a úprava kvasného lihu. *Hospodářská komora České republiky.* [Online] Červen 2009. [Citace: 17. Březen 2016.] <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3MLR50Uz5PUJ:www.foodnet.cz/soubor.php%3Fid%3D15097%26kontrola%3Ddc10317d56073faa4b0ce1edca35fa88+%&cd=3&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.

B) knihy, kvalifikační práce

Bernardi, Luigi a Profeta, Paola. 2004. *Tax Systems and Tax Reforms in Europe.* Abingdon : Routledge, 2004. ISBN 0-415-32251-0.

Epping, Randy Charles. 2004. *Průvodce globální ekonomikou.* [překl.] Jiří Foltýn. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-825-2.

Fialová, Helena a Fiala, Jan. 2011. *Ekonomický výkladový slovník.* Praha : A plus, 2011. ISBN 978-80-903804-5-5.

- Galočík, Svatopluk a Paikert, Oto. 2015.** *DPH 2015 výklad s příklady.* Praha : GRADA, 2015. ISBN 978-80-247-5500-7.
- Grossová, Marie. 1996.** *Finanční právo - dokumenty.* Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996. ISBN 80-7067-641-08.
- Holubová, Olga. 2007.** *DPH - výklad vybraných pojmů.* Praha : ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-233-4.
- Kubátová, Květa a Vítěk, Leoš. 1997.** *Daňová politika.* Praha : CODEX Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-23-X.
- Kubátová, Květa. 2006.** *Daňová teorie a Politika.* Praha : ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2.
- Kužel, Radovan a Průša, Petr. 2003.** *Celní hospodářství a daňová soustava.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2003. ISBN 8-7194-505-6.
- Leservoiser, Laurent. 1996.** *Daňové ráje.* [překl.] Jiří Filip. Praha : HZ Praha, 1996. ISBN 80-86009-07-6.
- Lichnovský, Ondřej, a další. 2010.** *Daňový řád. Komentář.* Praha : C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-31-8.
- Machová, Helena. 2001.** *Daňová judikatura. Vybraná rozhodnutí českých soudů ve věcech daňových.* Praha : Martin Novotný - NEWSLETTER, 2001. ISBN 80-86394-48-4.
- Martinez, Jean-Claude. 1995.** *Daňový únik.* [překl.] Eva Vergeinerová. Paříž : Presses Universitaires de France, 1995. ISBN 80-901918-3-5.
- Nahodil, František a kolektiv. 2009.** *Veřejné finance v České republice.* Plzeň : Aleš Čeněk s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7380-162-5.
- Nerudová, Danuše. 2008.** *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie.* Praha : ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-386-7.
- Pavel, Jan. 2005.** *Daňový systém.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-7194-787-3.
- Sýkora, Jaroslav. 2001.** *Daně a obchod.* Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2001. ISBN 80-245-0171-6.
- Šámal, Pavel, a další. 2001.** *Podnikání a ekonomická kriminalita v České republice.* Praha : C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-493-7.
- Široký, Jan a kol. 2008.** *Daňové teorie - s praktickou aplikací.* Praha : C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.
- Široký, Jan. 2010.** *Daně v Evropské unii.* Praha : Linde Praha, 2010. ISBN 978-80-7201-799-7.
- Šretr, Vladimír. 2011.** *Daňová kontrola z pohledu daňového řádu.* Praha : Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-856-7.

Štohl, Pavel. 2012. *Daně 2012*. Znojmo : Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2012. ISBN 978-80-87314-23-4.

Šulcová-Seidlová, Marta a Březina, Josef. 2002. *Daňová soustava*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2002. ISBN 80-213-0919-9.

Vančurová, Alena a Láchová, Lenka. 2012. *Daňový systém ČR 2012*. Praha : VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.

Vančurová, Alena, a další. 1997. *Daňový systém v ČR - cvičebnice*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. ISBN 80-7079-956-0.

Zatloukal, Tomáš. 2011. *Daňová kontrola v širších souvislostech*. Praha : C. H. BECK, 2011. ISBN-978-80-7400-366-0.

C) odborné časopisecké články a studie ze sborníků

Kreč, Luboš. 2016. Daňové triky velkých korporací mají v Česku odhalit speciální týmy. *Hospodářské noviny*. Události, 2016, 037.

—. 2016. Dobrá zpráva pro firemní opozdilce, daňová správa nebude dávat pokuty. *Hospodářské noviny*. Události, 2016, 40.

Libiger, Milan. 2016. Za velké lihové podvody padají první vysoké tresty. *Mladá fronta DNES*. Z domova, 2016, Sv. XXVII/7.

Němec, Jan. 2015. Konec levného piva v Česku. *Ekonom*. Téma, 2015, 38.

Pravec, Josef. 2016. Ministerstvo chce zdvojnásobit počet daňových kontrolorů. *Ekonom*. Daně, 2016, 8.

Prouza, Daniel. 2005. *Daňová kriminalita*. Stráž pod Ralskem : Justiční akademie ČR, 2005.

Rozšířením systému reverse charge proti daňovým únikům - Sborník daňové konference.

Ministerstvo financí České republiky a International Fiscal Association. 2015. Praha : autor neznámý, 2015. Ministerstvo financí České republiky.

Vokurková, Kateřina. 2016. Evidence tržeb od A do Z. *Ekonom*. Spouštění EET, 2016, 6.

D) jiné

Barták, Jiří a Kosinová, Blanka. 2014. Případ „Spirit“ – nelegální výroba lihu a alkoholu. *Celní správa*. [Online] 16. Prosinec 2014. [Citace: 19. Březen 2016.] <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:CVoUNg-Fc9oJ:https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2004/Documents/041216.html+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.

Barták, Jiří. 2015. Celníci při akci DENTAL zasahovali proti gangu pašeráků cigaret z Ukrajiny. *Celní správa České republiky*. [Online] 2. Červen 2015. [Citace: 20. Březen 2016.]

<https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2015/Stranky/celnici-pri-akci-dental-zasahovali-proti-gangu-paseraku-cigaret-z-ukrajiny.aspx>.

—, 2016. Příručka pro Intrastat CZ 2016. *Český statistický úřad*. [Online] Leden 2016. [Citace: 23. Březen 2016.] https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:fZKw-Iu2EkoJ:https://www.czso.cz/documents/10180/25216315/prirucka_v16.docx/a31cc722-b48f-4930-9874-7794048c2e82%3Fversion%3D1.1+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz.

ČT24, 2014. Kancelářské sponky se při kontrole proměnily na nekokovaný alkohol. *Česká televize*. [Online] 27. Březen 2014. [Citace: 19. Březen 2016.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1041592-kancelarske-sponky-se-pri-kontrole-promenily-na-nekokovany-alkohol>.

ČTK, 2014. Poslanci podpořili zelenou naftu. Hrozí daňové úniky, varuje Kalousek. *E15.cz*. [Online] 10. Červen 2014. [Citace: 19. Březen 2016.] <http://zpravy.e15.cz/byznys/zemedelstvi/poslanci-podporili-zelenou-naftu-hrozi-danove-uniky-varuje-kalousek-1092025>.

—, 2015. Sněmovna schválila návrh na další podporu biopaliv. *Český rozhlas - Zprávy*. [Online] 13. Listopad 2015. [Citace: 17. Březen 2016.] http://www.rozhlas.cz/zpravy/domaciekonomika/_zprava/snemovna-schvalila-navrh-na-dalsi-podporu-biopaliv--1553957.

Denková, Adéla, 2014. Celní plukovník: Nelegálnímu tabáku se v ČR daří kvůli nepřesnému zákonu. *EurActiv.cz*. [Online] 16. Červenec 2014. [Citace: 20. Březen 2016.] <http://www.euractiv.cz/podnikani-a-zamestnanost/interview/plukovnik-celni-spravy-nelegalni-zpracovani-a-distribuce-tabaku-se-presouvaji-do-ceska-kvuli-nejasnemu-zakonu-012011>.

Došková, Miluše, 2007. Rozsudek. *Nejvyšší správní soud*. [Online] 3. Duben 2007. [Citace: 19. Březen 2016.] http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0193_2Afs_0600072A_prevedeno.pdf.

Eurodad Rue d'Edimbourg, 2015. Padesát odstínů daňových úniků 2015. *Zpráva*. Praha : Glopolis, 2015. ISBN 978-80-87753-26-2.

Generální ředitelství cel, 2010. Elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani v rámci EU. *Celní správa České republiky*. [Online] 1. Duben 2010. [Citace: 23. Březen 2016.] <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spd-system-emcs/stranky/default.aspx>.

—, 2010. Identifikace podvodu s nezdaněnými minerálními oleji využívaných jako motorová nafta. *Celní správa České republiky*. [Online] 30. Listopad 2010. [Citace: 20. Březen 2016.] https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:o_6tOyoBrK8J:https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2010/Documents/Prezentace_FORM.pptx+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz.

Generální ředitelství cel. 2016. *Celní správa České republiky*. [Online] 2016. [Citace: 26. Únor 2016.] <https://www.celnisprava.cz/>.

Holakovský, Milan. 2010. Padělatelům cigaret hrozí trest až dvanácti let vězení. *deník.cz*. [Online] 28. Listopad 2010. [Citace: 20. Březen 2016.] http://chebsky.denik.cz/zpravy_region/padelatelum-cigaret-hrozi-trest-az-dvanacti-let-ve.html.

Holušová, Alina. 2014. Cigaretoví mafiáni okradli stát na daních o 253 milionů. *zpravy.tiscali.cz*. [Online] 9. Říjen 2014. [Citace: 4. Březen 2016.] <http://zpravy.tiscali.cz/cigaretovi-mafiani-okradli-stat-na-danich-o-253-milionu-243784>.

Hubený, Jaroslav. 2013. Pardubičtí celníci odhalili podvodníky s naftou, stát obrali o 20 milionů. *iDnes.cz*. [Online] 7. Listopad 2013. [Citace: 4. Březen 2016.] http://pardubice.idnes.cz/o-20-milionu-korun-pripravili-stat-podvodnici-s-naftou-pfq-/pardubice-zpravy.aspx?c=A131107_125722_pardubice-zpravy_jah.

Ježek, Petr. 2016. Soud otevřel obří daňové úniky, obžalovaný je i bývalý Pitřův právník. *i.Dnes.cz*. [Online] 11. Leden 2016. [Citace: 10. Březen 2016.] http://plzen.idnes.cz/pitr-tetzeli-soud-0mw-/plzen-zpravy.aspx?c=A160111_153338_plzen-zpravy_pp.

Kalivoda, Jiří. 2009. Informace z kontrolní akce č. 09/11 - Správa daně z přidané hodnoty. *Nejvyšší kontrolní úřad*. [Online] 2009. [Citace: 11. Duben 2016.] <http://www.nku.cz/assets/media/informace-09-11.pdf>.

Kil, Právo. 2015. Množí se snahy o zkreslování účetnictví. *Novinky.cz*. [Online] 16. Duben 2015. [Citace: 3. Březen 2016.] <http://www.novinky.cz/kariera/367104-mnozi-se-snahy-o-zkreslovani-ucetnictvi.html>.

Králová, Táňa. 2010. EKONOMIKA: Legální únik. *Neviditelný pes - ILIDOVKY.cz*. [Online] 10. Listopad 2010. [Citace: 17. Březen 2016.] http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika-legalni-unik-0bx-/p_ekonomika.aspx?c=A101109_103527_p_ekonomika_wag.

Ležatka, Radek. 2014. Ministerstvo financí podepsalo dohodu FATCA v rámci boje s daňovými úniky. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 4. Srpen 2014. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/ministerstvo-financi-podepsalo-dohodu-fa-18690>.

Machková, Hana, Černohlávková, Eva a Sato, Alexej a kolektiv. 2007. Cla a celní řízení v mezinárodním obchodu. *BusinessInfo.cz*. [Online] 6. Březen 2007. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/cla-a-celni-rizeni-v-mezinarodnim-obchod-7677.html?page=2>.

Marek, Rudolf. 2009. Daňový únik v mezích zákona. *euro.E15*. [Online] 17. Prosinec 2009. [Citace: 20. Březen 2016.] <http://euro.e15.cz/danovy-unik-v-mezich-zakona-822500>.

Ministerstvo financí České republiky. 2014. Daňová kobra. [Online] 2014. [Citace: 18. Únor 2016.] <http://www.danovakobra.cz/>.

—. **2016.** Karusel (karuselový podvod). *Finanční správa*. [Online] 28. Leden 2016. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH/karusel>.

Ministerstvo financí České republiky. 2015. Kontrolní hlášení DPH. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 2. Listopad 2015. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/kontrolni-hlaseni-dph>.

Ministerstvo financí České republiky. 2016. Kontrolní hlášení DPH. *Finanční správa*. [Online] 2016. Leden 2016. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-pridane-hodnoty/kontrolni-hlaseni-DPH>.

—. **2005.** Mezinárodní spolupráce a instituce. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 11. Leden 2005. [Citace: 24. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/mezinarodni-spoluprace-a-instituce>.

—. **2013.** Popis systému. *Finanční správa*. [Online] 1. Leden 2013. [Citace: 2016. Březen 20.] <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2012. *Ministerstvo financií Slovenskej republiky*. [Online] 2012. [Citace: 29. Únor 2016.] <http://www.finance.gov.sk/>.

Novinky.cz. 2008. Za domácí pálení kořalky už nebude hrozit vězení. *Novinky.cz*. [Online] 26. Březen 2008. [Citace: 19. Březen 2016.] <http://www.novinky.cz/krimi/136111-za-domaci-paleni-kořalky-uz-nejbude-hrozit-vezeni.html>.

Obr, ČT24. 2014. Podvodníci ředí naftu stále víc. Oblíbili si hlavně minerální oleje. *Česká televize*. [Online] 31. Říjen 2014. [Citace: 9. Březen 2016.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1011446-podvodnici-redi-naftu-stale-vic-oblibili-si-hlavne-mineralni-oleje>.

Petr, Miroslav. 2010. Desítky pump prodávají v Česku falešnou naftu. *Hospodářské noviny*. [Online] 21. Prosinec 2010. [Citace: 19. Březen 2016.] <http://archiv.ihned.cz/c1-48852970-desitky-pump-prodavaji-v-cesku-falesnou-naftu>.

—. **2015.** Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV. *Policie České republiky*. [Online] 2015. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.policie.cz/clanek/uokfk-skp-utvar-odhalovani-korupce-a-financni-kriminality-skp.aspx>.

Procházka, Jakub. 2015. Reverse charge: Dejte si pozor, kdo platí DPH. *BusinessInfo.cz*. [Online] 16. Červen 2015. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/reverse-charge-dejte-si-pozor-kdo-plati-dph-63947.html>.

Red eko, ČTK. 2010. Čepro zabojovalo s podvodníky. Počet obchodujících v daňovém skladu rapidně klesl. *Hospodářské noviny*. [Online] 23. Září 2010. [Citace: 3. Březen 2016.] <http://byznys.ihned.cz/c1-46545280-cepro-zabojovalo-s-podvodniky-pocet-obchodujich-v-danovem-skladu-rapidne-klesl>. ISSN 1213-7693.

Sdružení ochrany spotřebitelů. 2002. Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT). *BusinessInfo.cz*. [Online] 20. Prosinec 2002. [Citace: 25. Březen 2016.] <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vseobecna-dohoda-o-clech-a-obchodu-gatt-7160.html#!&chapter=1>.

Semerád, Pavel. 2013. Daňový únik na DPH – společný nepřítel. *Petrol*. [Online] 28. Únor 2013. [Citace: 17. Březen 2016.] <http://www.petrol.cz/aktuality/archiv/2013/8/danovy-unik-na-dph-spolecny-nepritel-2293.aspx>.

Švejdvová, Zuzana. 2015. Nelegální dovoz červené nafty roste. Stát přichází o miliony korun ročně. *Český rozhlas - Zprávy*. [Online] 19. Březen 2015. [Citace: 4. Březen 2016.] http://www.rozhlas.cz/zpravy/domaciekonomika/_zprava/nelegalni-dovoz-cervene-nafty-roste-stat-prichazi-o-miliony-korun-rocne--1468157.

Táborský, Jiří. 2013. Reverse charge u DPH. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 8. Říjen 2013. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2013/reverse-charge-u-dph-14746>.

Vítková, Kateřina. 2014. Celníci odhalili nelegální palírnu a tisíce litrů nezdaněného alkoholu. *i.Dnes.cz*. [Online] 9. Zář 2014. [Citace: 19. Březen 2016.] http://hradec.idnes.cz/nelegalni-palirna-na-nachodsku-dz2-/hradec-zpravy.aspx?c=A140909_132719_hradec-zpravy_kv1.

Zdobnická, Pavla. 2013. Tisková zpráva celní správy České republiky. *Celní správa České republiky*. [Online] 6. Prosinec 2013. [Citace: 8. Březen 2016.] <https://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-pro-moravskoslezsky-kraj/tiskove-zpravy/2013/Stranky/podvody-s-mineralnimi-oleji-na-severu-moravy.aspx>.

Žurovec, Michal. 2015. Ministerstvo financí v boji proti daňovým únikům nepoleví. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 29. Říjen 2015. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/mf-v-boji-proti-danovym-unikum-nepolevi-22871>.

—. **2016.** Poslanecká sněmovna schválila zákon o evidenci tržeb i snížení DPH v oblasti stravovacích služeb. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 10. Únor 2016. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2016/eet-schvalena-23957>.

—. **2016.** Vláda schválila návrh Ministerstva financí na zřízení Centrální evidence účtů. *Ministerstvo financí České republiky*. [Online] 3. Únor 2016. [Citace: 23. Březen 2016.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2016/vlada-schvalila-navrh-ministerstva-finan-23902>.

Seznam použitých zkratek

AT - Rakousko

CZ – Česká republika

ČR – Česká republika

DIČ – daňové identifikační číslo

DPFO – daň z příjmu fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

DPPO – daň z příjmu právnických osob

EEP – elektronická evidence pokladen

EMCS - Excise Movement and Control System

EU – Evropská unie

FACTA - Foreign Account Tax Compliance Act

FATF - Financial Action Task Force

GATT - General Agreement on Tariffs and Trade

HDP – hrubý domácí produkt

MF – ministerstvo financí

OECD - Organization for Economic Cooperation and Development

QRM - Quick Reaction Mechanism

SDP – spotřební daň

SK – Slovenská republika

ÚOKFK SKPV - Útvar odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování

VAT – Value Added Tax

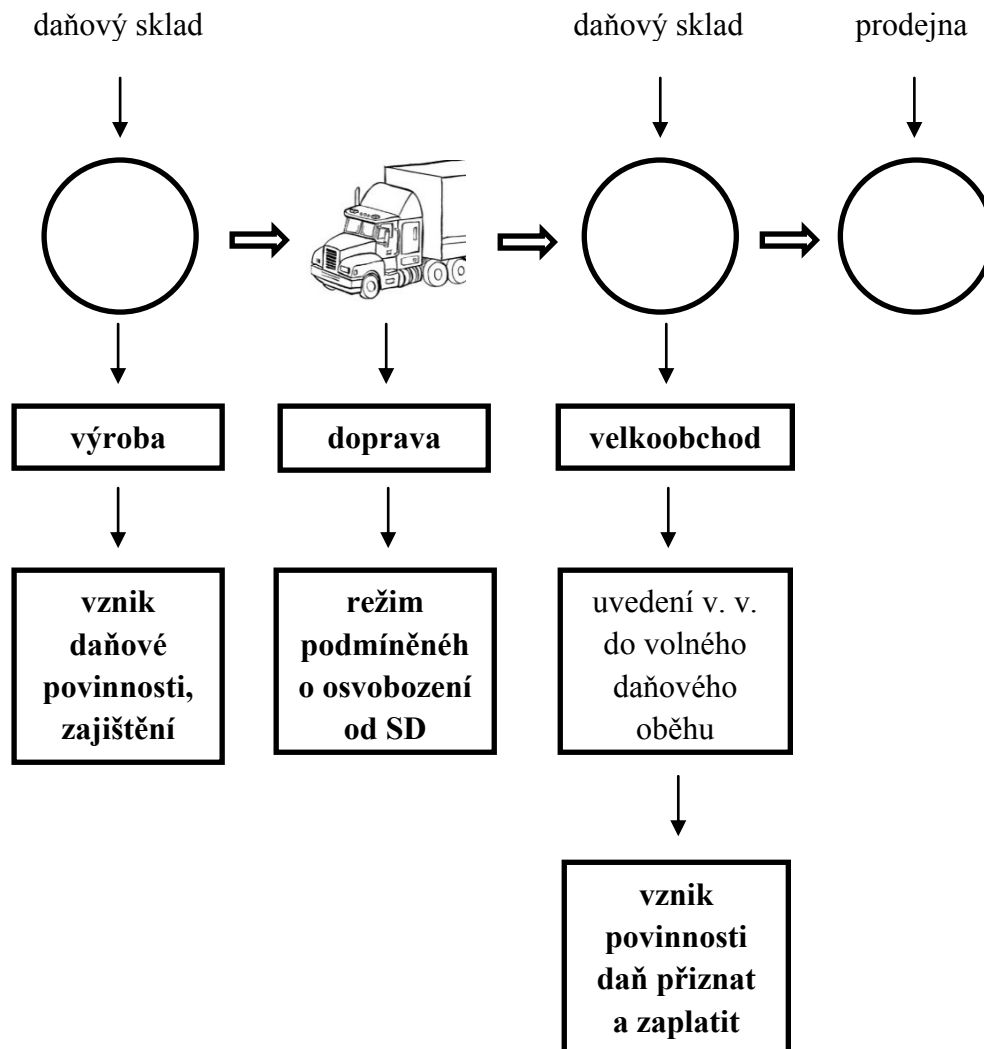
VIES - VAT Information Exchange System

Seznam tabulek popř. obrázků

- Obrázek 1: Podíl výnosů jednotlivých spotřebních daní
Obrázek 2: Daňový únik a vyhýbání se daňové povinnosti
Obrázek 3: Čeští daňoví poplatníci
Obrázek 4: VAT Gap v Evropské unii v letech 2012-2013
Obrázek 5: Mezera ve výběru DPH (v mld. Kč) v roce 2015
Obrázek 6: Struktura příjmů v roce 2015 do státního rozpočtu
Obrázek 7: Struktura daňových příjmů v roce 2015 do státního rozpočtu
Obrázek 8: Systém karuselového podvodu
Obrázek 9: Roční škody způsobené krácením daní v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 10: Škody z krácení daně podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 11: Škody z krácení daně v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)
Obrázek 12: Roční škody způsobené porušením předpisů o nálepkách v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 13: Škody z porušení předpisů o nálepkách podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 14: Škody z porušení předpisů o nálepkách v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)
Obrázek 15: : Roční škody způsobené neodvedením daní v České republice v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 16: Škody z neodvedení daní podle jednotlivých krajů v letech 2011 – 2015 (v tis. Kč)
Obrázek 17: Škody z neodvedení daní v jednotlivých krajích v procentech (2011 - 2015)
- Tabulka 1: Příjmy státního rozpočtu
Tabulka 2: Daňové úniky u minerálních olejů (2009 - 2012)
Tabulka 3: Daňové úniky u lihu a lihových výrobků (2009 – 2012)
Tabulka 4: Daňové úniky u tabáku a tabákových výrobků (2009 - 2012)
Tabulka 5: Sazby daně z tabákových výrobků
Tabulka 6: Kontrolní činnost
Tabulka 7: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2011
Tabulka 8: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2012
Tabulka 9: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2013
Tabulka 10: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2014
Tabulka 11: Jednotlivé typy daňových úniků v roce 2015
Tabulka 12: Škoda způsobená krácením daně v tis. Kč v letech 2011 - 2015
Tabulka 13: Škoda způsobená porušením předpisů o nálepkách v tis. Kč v letech 2011 - 2015
Tabulka 14: Škoda způsobená neodvedením daně v tis. Kč v letech 2011 - 2015
Tabulka 15: Škody způsobené daňovými podvody v letech 2011 - 2015

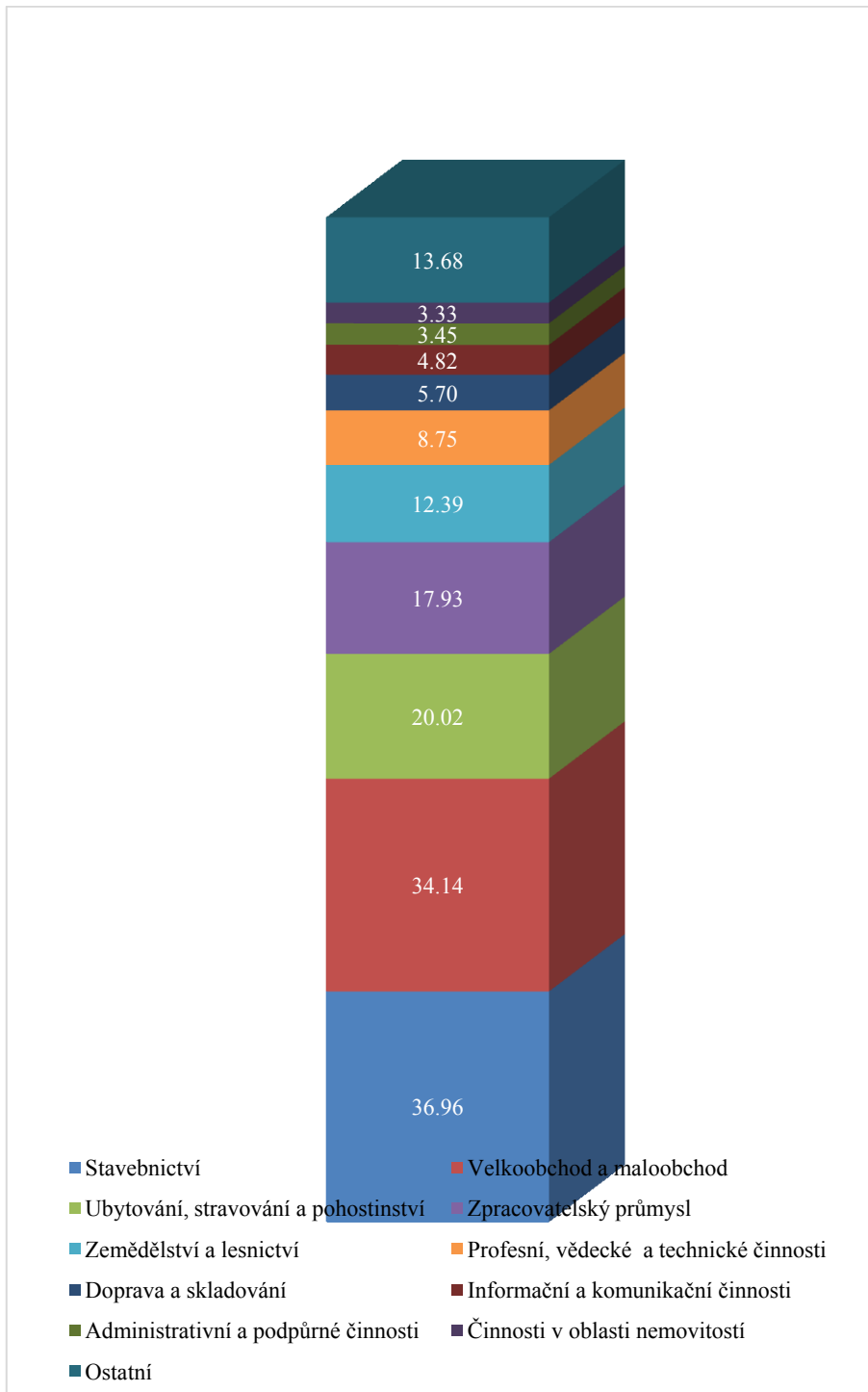
Přílohy

Příloha 1: Fungování spotřební daně

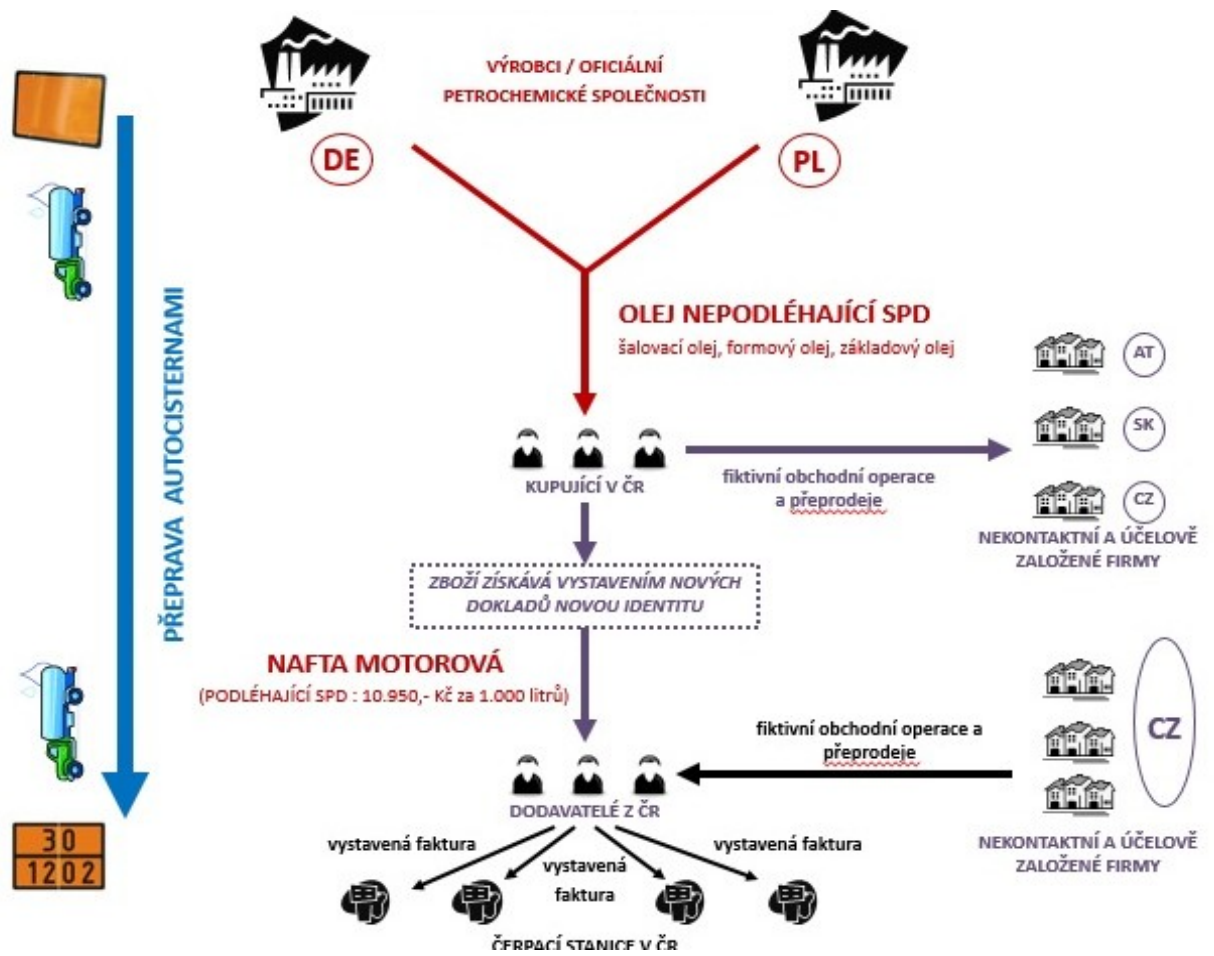
Zdroj: (Vančurová, a další, 2012)

Příloha 2: Objem nevykázaných příjmů v jednotlivých odvětvích (roční odhad v mld. Kč)

Zdroj: (Vokurková, 2016)

Příloha 3: Schéma podvodů s minerálními oleji

Zdroj: (Generální ředitelství cel, 2016)

Příloha 4: Rozhovor č. 1

Máte zkušenost s daňovými úniky?

„Ano, na dani z příjmu fyzických osob, dani z přidané hodnoty a silniční daně.“

Jakým způsobem jste provedl daňové úniky u jednotlivých daní?

„U daně z příjmu fyzických osob jsem daň krátil prodejem služeb a materiálu bez daňových dokladů a zaúčtováním daňových dokladů za zboží, které nebylo určeno ke spotřebě v podniku, ale pro mé soukromé účely. Takových případů bylo jen pár. Také jsem měl pár měsíců jednoho zaměstnance „na černo“. Úniky na dani z přidané hodnoty se vlastně prolínají s těmi u daně z příjmu. Ještě si vzpomínám na chybu při zaúčtování přijaté faktury z Rakouska, u které jsem si daň pouze nárokoval. I když jsem později na chybu přišel, neopravil jsem ji. U silniční daně jsem neoprávněně uplatňoval slevu. V technickém průkazu byl špatně uvedený rok výroby.“

Dokážete vyčíslit daňové úniky, kterých jste se dopustil?

„Ne.“

Jak často kontroloval finanční úřad Vaše účetnictví?

„Pravidelně každé 3 roky. Spadal jsem pod finanční úřad v malém městě.“

Jaký si myslíte, že je důvod vzniku daňových úniků?

„Myslím si, že hlavním důvodem je vysoké daňové zatížení a nespravedlnost systému. Například řemeslníci mohou uplatňovat paušální výdaje. Oproti nim jsou ostatní podnikající fyzické osoby znevýhodněny.“